

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1988. MÁJUS 10.

K E D D

Ö S S Z E F O G L A L Ó

A KB szükségesnek tartja a párt vezető testületének megújítását. - Javasolták a KB és a Központi Ellenőrző Bizottság új-jávasztását - tartalmazza a tanácskozásról kiadott közlemény - Az ülésről BEREZ János ad tájékoztatást	610, 624, 625
A MTA felelősnek érzi magát mindazért ami országunkban törté- nik. - mondta az elnök. Döntés született a tudományos minősítés korszerűsítéséről. Az Akadémia közgyűlése véget ért	555, 565, 585, 610
Saját kérésére felmentették tisztségéből BOGNÁR Sándor ipari miniszterhelyettest	619
Csak könyörgés árán emelhető a bányászok fizetése. - Az ágazati dolgozók szakszervezetének elnöksége ülésezett	571, 589, 617
Emelkedik a zsír-, csökken a húsfogyasztás - ezévre előírt 2 %-os állattenyésztési tervet veszély fenyegeti - hangzott el a főállattenyésztők országos tanácskozásán	619
Bővíteni kell a középiskolai tantermek számát - mondta KÖPECZI Béla --- Az OTP úgy tesz mintha konvertibilis lenne!	LAPSZEMLE 561
Nyílt szín - hatalmi centrum-e a személyzeti osztály? - beszélgetés a személyzeti munkáról	574
Mégsem épül meg a 3. hazai gázbetongyár - hiányzik 500 millió, de társulni senki sem akar	590
Mit keres a magyar gazdasági képviselő Dél-Koreában? ECO-MIX	597
A Magyar Természetbarát Szövetség olyan szegény mint a templom egere - jelentette ki a barlangi mentőszolgálat vezetője	621
Megnyílt a tavaszi marketing-börze	590
A vas megyei Tsz-ek önkéntes segélyalapot hoztak létre	596
A beutaltakon kívül ezentúl más is igénybe vehet szantóriumai ápolást - persze saját költségen	563
Új vasúti menetrend lép érvénybe a MÁV-nál	573, 592
A permetező-szerek sok bajt okoznak emberben, állatban	560
FALURÁDIÓ :	568
Egy gyermekeket szállító bérautóbusz ütközött össze egy tűzoltókocsival - egy súlyos 14 könnyebb sebesültet ápolnak	620
Összedőlt egy épület Pécs belvárosában	619
Megfojtott egy 11 éves kislányt egy sorkatona	620
Jogerős ítélet született MAGDA János ügyében	619

Külpolitika:

- M. Rocard Franciaország új minisztere (612\586)
- Urban kormányzóvivő a sztrájkokról (614)
- Lemondott K.von Dohnányi Hamburg főpolgármestere (615)
- Buharin ismét akadémikusi címmel bír... (616)
- Bangemann és Vogel Moszkvában tárgyal (587)
- Jakes kínai útja (588)
- Pravda kritika egy Tv-kabaré kapcsán (594)
- Sevardnadze Genfben (614)

A HIRVILÁG TARTALMÁBÓL:

- Berecz János nyilatkozata (625)
- Gorbacsov felszólalása a peresztrojka-ügyben (628)
- Gdanskban véget ért a sztrájk (629)
- A volt moszkvai főrendező ismét otthon (630)

1988. május 10.

KEDD

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT!REGGELI PÁRBESZÉD

6 h 45

(műsorvezető:) - Ma van a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlésének második és egyben anapja. Akik tegnap reggel hallgatták műsorunkat, hallhatták BEREND T. Ivántól, az Akadémia elnökétől többek között azt a mondatot is, hogy Tegnap aztán a közgyűlésen GRÓSZ Károly miniszterelnök

(Berend:) - Itt tkp. három dologról van szó. Egyrészt az idei elvonnásokból kap a kutatás jelentősebb összeget, másrészt a jövő évtől, az inflációs rátát figyelembe véve, reálértékben szinten marad a költségvetés tudománynak szánt tétele és ugyanilyen fontos, én úgy érzem, hogy az egész alapkutatási helyzet nyáron a Tervbizottság elé kerül, tehát módot ad arra, hogy ezt a kérdéskört mint egy húzó ágazatot megillető probléma átfogó vizsgálatát tekinthesse át a kormányzat és ennek alapján alakítsa ki a stratégiáját. Én még egy mozzanatot említenék azonban a miniszterelnöki hozzászólásból, azt ui., ami már megjelent rendeletként is, hogy létrehozott a minisztertanács egy tudományos tanácsadó testületet az Akadémia szellemi bázisán és az alapító okirat is tartalmazza, hogy ez a tanácsadó testület saját tudományos felelősségének tartozik csak eleget tenni, tehát egy független tanácsadó testület.

- Lehet ellentétes véleménye is gyökeresen a kormánnyal, ugye?

- Nyilvánvaló és a kormány annyit valósít meg javaslataiból, amennyit megvalósíthatónak ítél. De ez egy új szituációt teremt a tanácsadás vagy véleményezés eddigi formájához képest.

- Most az, ami miatt még enyhe vagy adott esetben egyáltalán nem enyhe sértődöttség volt bizonyos akadémiai tagokban, hogy nagyon sokszor nem hallgattak, a politika nem hallgatott a véleményükre. Most hogy, ugye, a minisztertanács mellett megalakult az a bizonyos akadémiai tanácsadó testület, ezt biztosítéknak érzi, vagy azért még szó esett arról is, hogy ezt továbbra is sérelmezik a tudósok?

- Hát ez tkp. a mai nap egyik központi témája. Mai beszámolómm egyik fontos eleme: tájékoztató a közgyűlés számára arról a véleményező

tevékenységről, amelyet a múlt közgyűlés óta az Akadémia elnöksége végzett nagy fontosságú kormányzati döntés-előkészítési kérdésekben. Egy éven belül ui. az Akadémia nem kisebb ügyekben foglalt állást - szakértő bizottságok, elnökségi vita, komoly írásos előterjesztések formájában -, mint a MSZMP Központi Bizottsága 1987. júliusi gazdasági-társadalmi kibontakozási programja, a kormány tavalyi munka-programja, a vállalati és a személyi jövedelemadó és az MSZMP jövő héten sorra kerülő országos pártértekezletének állásfoglalás tervezete és még sok más kérdés is. Na most -

- Mondhatom azt, hogy amit most pl. konkrétan felsorolt, mind a négyet erősen bírálták?

- Igen. Igen. Az állásfoglalások erősen bírálóak voltak és konstruktívak, olyan értelemben, hogy nemcsak elmarasztaltunk mozzanatokot, hanem amit nem találtunk jónak, arra vonatkozóan megpróbáltuk megfogalmazni javaslatainkat is. Beszámolómban említem, hogy nem vagyunk elégedettek a hatékonyságával ennek a véleményező szerepnek és elsősorban azért, mert a mechanizmusa nem adott alkalmat a magas hatékonyságra. Ui. egy döntéshozatal előtti utolsó periódusban, néhány héttel a döntés előtt, ha alapvető koncepcionális eltérés van egy ilyen kritikai véleményező állásfoglalásban, azt már nem lehet -

- Ebben az esetben, ugye, a kormány és az Önök véleménye között.

- Igen, - azt már nem lehet figyelembe venni. Csak kis korrekciókat, fogalmazási változásokat lehet, nem lehet érdemi koncepcionális eltéréseket, nem lehet egy más adórendszer-koncepciót pl. három hét alatt vagy két hónap alatt kidolgozni. Tehát mi azt javasoltuk, má az elnökség az elmúlt év novemberében foglalt állást ebben, hogy egy más tanácsadó rendszert kell kiépíteni. A döntések előkészítésének kezdetétől kell bevonni a szellemi kapacitásokat is, tehát hogy a döntő kormányzati állásfoglalások, döntések ne az apparátusokban készüljenek, hanem társadalmi bázisan, a szervezett, széles körű szakértő-bizottságokban, ahol a gyakorlati, elméleti emberek együtt, az indulástól együtt vesznek részt, a különböző alternatívák ütközhetnek.

- Ha nagyon tudományosan akarnék fogalmazni, akkor azt mondanám, ugye erre, hogy ebben az esetben lenne igazán hatékony az agyak kihasználása, mert így nem az.

- Igen és én úgy érzem, hogy most ebből az állásfoglalásból igen sokat elfogadtak. Nemcsak abban jelentkezik az, hogy létrejött ez a tanácsadó testület a kormány mellett, hanem elvileg létrejövőben van, már az embereket felkérték, az az ugyancsak egy társadalmilag

szervezett bizottság, amely a következő két évben a reform átfogó rendszerének kialakítására hivatott és itt valóban az elméleti és gyakorlati szakemberek együtt vesznek részt, úgy mint a hatvanas évek közepi nagy reformbizottságban. Úgyhogy ez ugyancsak nagyon biztató, érzékelhető, hogy itt a szellemi kapacitások bevonása a döntés-előkészítésbe a formalitásból az érdemi szférák felé halad.

(műsorvezető:) - BEREND T. Ivánt, a MTA elnökét hallották az Akadémia idej közgyűlésének első napja után.

6 h 55

(műsorvezető:) - Az utazóknak egy újdonsággal szolgál Bánkúti Gábor: (Bánkúti:) - Megjelent és máától kapható, változatlan áron, az új vasúti menetrend. --- Lesznek jócskán változások. --- Ami talán szenzáció is, hosszú-hosszú évek után ismét vonat köti össze máj.29-től Szegedet a jugoszláviai Szabadkával. A menetidő 80 perc, csak 15 percet áll a szerelvény a határon és 50 forintba kerül majd a jegy.

KRÓNIKA

7 h

- A mikrofonnál Kondor Katalin. ---

Az időjárásról:

Az ország legnagyobb részén derült vagy felhőtlen az ég, a hőmérséklet 6 és 11 fok között váltakozik, Budapesten jelenleg 9, 11 fokot mutatnak a hőmérők.

Napközben az ország délnyugati felén több órás napsütésre, száraz időre számíthatunk, keleten időnként erősen megnövekszik a felhőzet, de csak egy-egy jelentéktelen zápor, esetleg zivatar fordulhat elő. A délutáni hőmérséklet általában 16 és 21 fok között várható, ezen belül délnyugaton a 20 fok körüli, északkeleten, keleten a 16-17 fok közeli felmelegedés lesz a jelentős. Késő este 11 és 16 fok között alakul a hőmérséklet.

(műsorvezető:) - -- Ármin napja van. --

A nap legfontosabb hírei következnek:

(bemondó:) Ma összeül a MSZMP KB-a. A Pol.Biz. javasolja, hogy a testület vitassa meg az MSZMP országos értekezletének előkészítésével összefüggő feladatokat, a szervezeti és ügyrendi kérdésekre, az országos értekezlet állásfoglalás-tervezetére tett javaslatokat, valamint a társasági törvény irányelveit.

Washington: az amerikai szenátus meghatározatlan időre elnapolta a közepes hatótávolságú rakétákról szóló szovjet-amerikai megállapodás ratifikációs vitájának megkezdését. Az amerikai törvényhozók véleménye szerint ui. jelentős véleménykülönbségek vannak az Egy. Államok és a SzU között a kölcsönös ellenőrzésre vonatkozó kitételeket illetően. A vita megkezdésének elhalasztásával a szenátus demokrata és republikánus csoportja is egyetért. Reagan elnök a napokban szólította föl az amerikai törvényhozókat, hogy minél gyorsabban ratifikálják a SzU-val kötött rakétamegállapodást, mert a szerződés megfelel az Egy.Államok érdekeinek.

Varsó: a varsói Ursus traktorgyárban mintegy 150 munkás tárgyalta a vállalati önkormányzat vezetőivel, majd a megbeszélések után önként elhagyta az üzem területét. A nyugati hírügynökségek korábban azt jelentették, hogy a dolgozók egy része éhségsztrájkba kezdett, ezt azonban csakúgy, mint a munkabeszüntetésről szóló híreket, a lengyel TV és a lengyel hírügynökség is cáfolta. Poznanban időközben befejeződött a diákok sztrájkja. A gdanski hajógyárban azonban nem változott a helyzet, néhány százan továbbra is megsz állva tartják a bejáratokat. Az üzem körül rendőrökordon van.

Párizs: ma nyújtja be lemondását Jacques Chirac francia miniszterelnök, aki a vasárnap tartott elnökválasztáson alul maradt François Mitterranggal szemben. Az államfő még nem közölte, elfogadja-e a lemondás időpontját. A Chirac-kormány feloszlása minden esetre megnyitja az utat a Mitterrand által ígért középbal kabinet létrehozásához. Ha azonban új kormány nem kap bizalmat a nemzetgyűlésben, új parlamenti választásokat kell tartani Franciaországban.

Amman: egy nap alatt kétszer is tárgyalta Husszein jordániai király-

lyal a szovjet kormány különmegbizottja, Mihail ... nagykövet. Tájékoztatta a jordán uralkodót az afganisztáni megállapodásról, amely szovjet vélemény szerint példaként szolgálhat a regionális válságok rendezéséhez. A szovjet-jordán megbeszélésen szó volt a közel-keleti helyzetről és az iraki-iráni háborúról.

New York: a BT-ban több ország képviselője is elítélte Izraelt libanoni agressziója miatt. A testület ma szavaz arról a határozattervezetről, amely követelné az erőszakos cselekmények beszüntetését, az összes izraeli katona kivonását Libanonból. Az amerikai ENSZ-nagykövet R. Wolters már előre közölte, hogy nem fogadja el a dokumentumtervezetet.

Sport:

A magyar labdarúgó válogatott összeállítását a dánok elleni barátságos mérkőzésre.--

Jól kezdtek a magyarok az öttusa Hungaro-kupán. A vívás után egyéniben Fábián László, csapatban a magyar A-válogatott vezet.

(műsorvezető:) - Maradjunk még a labdarúgásnál, igaz, ez már a Bundesliga. Szalay Zsolt tudósít egy furcsa háborúról:

(tudósító): - Kitört a háború a nyugatnémet futballszövetség és a nagy TV-társaságok között --- a pénzről van szó. --- (kábel-tévék, ARD, ZDF, német futballszövetség vesznek részt a vitában, amely a közvetítési jogok és költségek körül forog.)

(műsorvezető:) - Két héttel ezelőtt egyik riportunk arról szólt, hogy egy kutyatenyésztőnek egész pulitenyésztete pusztult el azért, mert a szomszéd permetezett és a permetlé, áthullván kertjére, a kutyák számára mérgezővé tette a sóska és más konyhakerti növényeket. A mulasztás ott történt, hogy a szomszéd nem szólt, így a kutyatenyésztő nem tudta, hogy egy ideig nem szabad a növényeket fölhasználni. Kommentáromban ehhez elmondtam azt is, hogy épp aznap olvashattuk az

újságban, hogy szándékos emberölést követtek el gyomirtószerrel.-- Pár nap múlva levelet kaptunk a Somogy megyei növényvédelmi és agrokémiai állomás igazgatójától. Ők vizsgálták ui. 13 nap múltán a kutyatulajdonos kertjéből vett növéymintákat. A levélben valótlan állításnak tartották azt, hogy a kutyák a gyomirtószer-mérgezésben pusztultak volna el, cáfolták azt is, hogy a gramoxon nevű szer kimutatható lett volna és megróttak engem, mert "hatásos" eszközzel próbáltam felhívni a figyelmet a veszélyekre és elmarasztaltam a permetezőket. Azt mondtam, hogy "vigyázzunk!". Ha ez hatásos, hát örülök neki. -- De nem vagyok szakember, sem Trebics Péter riporter, aki most elment az orvoshoz, aki a kutyákat boncolta. (Dr. Sályi Gábor az állategészségügyi intézetből: -- a toxikológiai vizsgálat eredménye alapján dikonirt-mérgezésre lehet következtetni. --Feltételezhető, hogy a gramoxon, ill. a két szer egymás mérgező hatását növelte.--)

(műsorvezető:) - Most egy szaktanácsadó következik, aki a Fehérvári úti növénypatikában dolgozik. (Dr. Gergely László a növényvédőszerhasználat utáni védőidőkről, amikor a növényeket nem szabad fogyasztani.---Sokkal szigorúbban kellene megtartani az előírt óvó rendelkezéseket.---)

(műsorvezető:) - Úgy látszik, a szakemberek véleménye sem mindig egyezik! --

-

LAPSZEMLE

5 h 33

Németh Miklós Attila összeállítása:

Az ezredfordulóra mindenkinek legyen lakása, legalább is ez a szakszervezetek óhaja, melyet a lakásgazdálkodás hosszú távú fejlesztéséről szóló vitafórumokon SALI Ferenc képviselt. A szakszervezetek azt szorgalmazzák, hogy az állam minél kisebb mértékben terhelje meg az állampolgárokat a lakásépítés és -fenntartás költségeivel. Ebből csak annyit hárítson polgáraitra, amennyinek a megfizetésére képessé teszi őket. A lakásgazdálkodás korszerűsítése elképzelhetetlen a szociálpolitikai és a bérreform nélkül, mondta SALI Ferenc, a HVDSz főtitkára a NÉPSZAVA munkatársának.

Miért fordul elő, hogy egyes kereskedelmi szállítmányok nagy részét a gyenge minőség miatt kénytelen az egyik szocialista állam a másiknak visszaküldeni? Vagy miért kell a partnereknek hónapokat, esetleg éveket várni olyan dolgokra, amelyek rövid és pontos határidőn belül kellenének, hogy ne boruljon fel a termelési rend? A kérdéseket Karibó ? Sándor kandidátus teszi föl a MAGYAR NEMZET Megújuló gazdaság rovatában, majd megállapítja, elodázhatatlan feladat a szocialista országok gazdaági együttműködésének magasabb szintre emelése. A reformfolyamatnak meghatározó része az ideológia újragondolása. Ez az írás címe.

A társadalmi berendezkedés korszerűsítése a kultúra rehabilitását jelenti az irányítás és a társadalmi együttélés síkján, vagyis a kultúrált politika kultúrált közéletet teremt. A kultúrált közélet pedig a minőségi munkát ismeri el a legfőbb értéknek, mondja Kiss István Kossuth-díjas szobrászművész, a képzőművészeti főiskola rektora a gazdaság és a kultúra fogalmainak összetartozását elemelve. A z interjú a NÉPSZAVÁban található, címe: A kultúra kulcs a reformhoz.

Meg kell ragadni minden lehetőséget aközépiskolai tantermek számának bővítésére. Arra semmilyen magyarázat nincs, hogy korunkban a középiskolai továbbtanulási váagnak akármilyen okkal is gátat szabjunk, mondta KÖPECZI Béla művelődési miniszter a tanácselnökök munkaértekezletén, majd arról beszélt, hogy még soha olyan nagy szükség nem volt a megyék és a főhatóság összefogására, érdekegyeztetésére, mint most. Közösén kell megvizsgálni, hogy hol lehet ált.iskolából középiskolát létesíteni vagy középületekből, műemléki jellegű házakból középiskolai termeket teremteni. Az érdekek összhangja, ez a képes beszámoló címe, amelyet a MAGYAR HÍRLAPban találnak.

A tankönyvek minőségét már nem lehet tovább rontani, ez a tankönyvkiadó igazgatójának, Petro ? Andrásnak a véleménye, indokai pedig, hogy miután a tankönyv az esztétikai nevelés esz köze, nem szolgálhatja célját, ha a tanuló kezében néhány heti forgatás után szétesik, betűi elmaszatozódnak, ábrái érthetetlenek. A tankönyvkiadás lehetőségeiről és lehetetlenségeiről a NÉPSZAVA ír.

Az OTP úgy tesz, mintha a forint konvertibilis lenne. Ui. a deviza-

betéttel rendelkezők forintban jelentkező postaköltségeit a valuta-számláról számolja el. Teszi ezt aközben, hogy a számlatulajdonosok forintjaikat nem konvertálhatják az OTP-nél dollárra vagy éppen sillingre. Ez utóbbi viszont arra utal, hogy a forint mégsem konvertibilis vagy ha igen, hát c sak olyan irányban, amilyenben ez a banknak kedvező. Bankkapcsolatok címmel medítál az előbbiekről Gál Zsuzsa a NÉPSZABADSÁGban.

Megint megjelent az un. Kék sport - írásai nőpártiak, vagy inkább férfi-pártiak, mert nem másról szólnak, mint Katherina Witről?, Csepregi Éváról nos és Staller Ilonáról, vagyis arról az olasz képviselőnőről, akit a világ csak Cicciolinának ismer.

- o -

KOSSUTH-adó

JÓ REGGELT (folytatás)

7 h 28

(műsorvezető:) - Azt hiszem kevés ember tud arról a rendelkezésről, miszerint néhány szanatóriumba nálunk orvosi beutaló nélkül, csak úgy saját akaratunkból is be lehet vonulni, ha pihenni akarunk. Jó okunk van feltételezni, hogy nem sokan ismerik ezt a lehetőséget, ui. eddig nem lehet mondani, hogy tolongtak volna a jelentkezők Balatonfüredre, Hévízre, Balfra, Sopronba vagy Parádra. Hallgassák a feltételeket dr. Szatmári Mariannától, a szociális és egészségügyi minisztérium alapellátási és rehabilitációs osztályának vezetőjétől. A riporter Lengyel Anna:

- Tudni kell, hogy yeddig a szanatóriumokba, eddig a rendelkezésig csak olyanok juthattak be, akiknek valamilyen betegség indokolta orvosilag azt, hogy abba a szanatóriumba bekerüljenek. Ez teljesen változatlan, ezekből nem vettünk el semmit, ezt hangsúlyoznom kell, ugyanúgy, térítésmentesen beutalásra kerülhetnek. Ami már térítéses, az a következő: ha valaki úgy érzi, hogy kimerült vagy egyszerűen szeretné fenntartani az erőnlétét, akkor ma módja van arra, hogy saját kérésére egy szanatóriumban az erőnlét fenntartása érdekében egy kúrát végezzen. Azok tehát, akik ilyen igénnyel rendelkeznek, hogy valamit a saját egészségük helyreállításáért tegyenek, azok igénybe vehetik ezt a lehetőséget, még hozzá a SZOT első osztályú szanatóriumainak önköltségi árán, azaz 310 forintért naponta és személyenként. Ez a 310 forint, ez csak a hotelszolgáltatásra és étkezésre szolgál. Természetesen a kúra, az állampolgári jogon térítésmentes. Én tudom, hogy ez nem egy könnyű dolog aránylag, mert az viszont a kikötésünk, hogy minimum kettő, maximum három hét a rekreációs kezelés, a 14 nap, az 14x310 Ft, de hát ha a SZOTba megy önköltségen, az ugyanannyi és itt azért mégis kezelést kap. Azonban ki kellett kötnünk, mert azt nem akartuk, hogy valaki mondjuk a Balatonon hétvégét akar tölteni és akkor egy rekreációs helyt vesz igénybe avval, hogy 3 napra 310 forintért odamegy, ami olcsóbb, mint egy IBUSZ-szoba.

- Hova lehet így menni?

- Sopron, Parád, Hévíz, Balatonfüred, Balf is ilyen még, ez az ötödik, ahova lehet menni.

- Van-e mód arra ezekben az amúgy is nagyon zsúfolt szanatóriumokban, hogy kérjenek csak elfáradt emberek - idézőjelben a csak-ot -

ide beutalót?

- Biztosítottunk 20-20 ágyat minden szanatóriumban, hangsúlyozni szeretném, hogy nem a kvótából, hanem az un. főigazgatói helyekből, ahova eddig is azok mentek -
- akiknek protekciójuk volt -
- nem a beteg emberek helyét vettük el ezzel a húsz-húsz ággyal. Annyit még, hogy miután ezt az emberek az egészségük érdekében teszik, tehát megelőzés céljából, ezt, ha óhajtják, táppénz terhére is igénybe lehet venni, tehát nem kell a szabadságukat fecsérelni a rekreációra, bár hát ez nem egy fecsérlés.
- Népszerű lesz ez?
- Hát még nem népszerű, mert azt hiszem, az emberek nem szokták meg Magyarországon, hogy az egészségért valamit áldozzanak. Tehát az a gondolat, hogy azért, hogy fenntartsam az egészségemet, azért nem az egészségügy felel egyedül, hanem nekem is tennem kell valamit. És ez esetleg 310 forintba kerül naponta. Szóval, nagyon könnyen kiadunk pénzt - ha nem is könnyen, de kiadunk pénzt sok mindenre, de negyven év alatt megszoktuk, hogy erre nem áldozunk. Nyaralásra könnyebben áldoznak az emberek, mint erre.

-

7 h 31

Bánkúti Gábor lemezbemutatója következik. (Beethoven Appassionata szonátája.)

(műsorvezető:) - -- Szeretem a mázas kerámiát, amely divat, vagy inkább évek óta reneszánszát éli. Bár inkább csak élné, merthogy máz nincs. Tán sokat használunk belőle. Kegyes Csilla az Idei Iparművészeti Vállalat igazgatóhelyettesét, Szepesi Kálmánt kérdezte, miért nincs máz.

(A vállalattal 160 művész áll kapcsolatban, ők 32 mio Ft értékű kerámiát állítanak elő, míg 60 bedolgozó mintegy 16 mio Ft kerámiát készít. Mintegy 25 tonna mázra volna évente szükség, de csak 10-15 tonnát tudnak biztosítani, az olasz Romer, az osztrák Schauer, az angol Blight? gyártól, esetenként az NDK meissen gyárából hozatnak be, de ez mindenkor devizakeret kérdése és a külkereskedelmi minisztérium engedélye szükséges hozzá. Ebben az évben még nem kaptak

behozatali engedélyt mázakra. Kérésük a Chemolimpexen keresztül, a kereskedelmi minisztériumnál fekszik. Elsősorban exportszállításokhoz kaphatnának importmázat, azonban a művészek kerámiáiból viszonylag kevés kerül exportra. A külföld évente 2-3 mio Ft-ért igényelt a művészi kerámiákból. A vállalatnak ez forgalomkiesés, a művészek számára megélhetési kérdés, hogy hozzájutnak-e az importmázakhoz. A Chemolimpexnél a vállalat folyamatosan sürgeti a behozatalt, kapcsolatban van a belföldi gyártókkal is, a mázgyártók azonban külföldi alapanyagból dolgoznak, viszonylag kevés anyagot kapnak, ezért nem szolgáltatják ki, vagy csak megfelelő többlet behozatal vagy deviza biztosítás esetén a felhasználókat. Az NDK-ból néhány éve már csak devizáért tudják beszerezni a mázat. A meissenai gyár jóformán teljes termelését Nyugat-Németországba és általában Nyugat-Europába exportálja, kapacitásaik évek óta nem engedik meg a szocialista táboron belüli vevők kiszolgálását. A táboron belül másutt gyártás a vállalat ismeretei szerint nincs.)

-

(műsorvezető:) - Azt az embert, aki az idén az Akadémia aranyérmét kapta, annakidején, 1943-ban - tán kellő összeköttetés híján - nem vették fel a műszaki egyetemre. Később természettudományi karon végzett. Ungor Ernőnek hívják és ma a műszaki egyetem tanszékvezetője. --- A műszeres analitika, az elektroanalitika terén elért, nemzetközileg kiemelkedő eredményeiért, iskolateremtő munkásságáért, oktatói tevékenységéért tüntették ki. Eke Károly mikrofonia előtt az Akadémiai aranyérmes:

(tudósító). - Az indoklásban az is szerepel, hogy közéleti, politikai munkálkodásáért. Professzor úr, milyen ma a közélet a tudomány-gyakorlat kapcsolatát kereső tudós számára?

(Ungor) - Sajnos egy sereg olyan szabályozó van, amelyik még nem érett meg ahhoz, nem engedi megérlelni az ország helyzetét ahhoz, hogy a tudomány és a technika fejlődése felgyorsuljon. Sokféle szám jár közkézen az országban. Az Akadémia utóbbi elemzése a METESszszel együtt kimutatta, a nemzeti jövedelemnek csak 0,7 %-át használja az ország ma kutatás és fejlesztésre. Ez borzasztóan kevés. Ugyanakkor a Statisztikai Hivatal 3 %-ról beszél és a pénzügyminisztérium is. Nyilvánvaló, az ellentmondásnak többféle oka van. Egyrészt az elszámoltatás hiánya. Márpedig a pénzeket el kell számolni, hogy hova mentek és mi lett a hasznuk. Másrészt tudomásul kell venni, hogy egy ország

gazdasága nem egyedül a saját tudományától függ. A világ tudományától is függ.

- De az elszámoltatások fóruma a mostani akadémiai közgyűlés is. Szóvá teszi Ön ezt a közgyűlésen?

- Én rendszeresen szoktam erről beszélni, ahol hangot kapok, hogy ti. nem elég valamihez hozzáírni az összegeket, hanem meg kell nézni, hogy az valóban oda lett-e fölhasználva és ha oda lett fölhasználva, mi lett az eredménye. Mert sajnos azt világosan kell látni, hogy miután az országban a kiválasztási rendszer nem működött túlságosan jól, nem is működött egyáltalán egy sereg helyen, ennek folytán tehát a tudományban is van egy sereg olyan alkalmazott, mondhatnám azt, hogy éppen nem kutató, aki nem kutatóvá vált az alatt az idő alatt, amíg ott volt. Ki lett nevezve, mint szoktam mondani, nem lett ki-nevelve. Márpedig ezek feleslegesen viszik el az ország pénzét. Azonba sze retném még azt is aláhúzni, hogy az ország gazdasági fejlődéséhez az kell, hogy az a 3 vagy 4 %-a a nemzeti jövedelemnek, ami jelentős rész, az iparhoz menjen. Ott kell fejleszteni elsősorban a mindennapi termékeket és a tudományhoz kell kapcsolni a csúcstechnológiák fejlesztését. Ami nélkül megint nem lehet előrejutni, mert az igazi nagy haszon a csúcstechnológiákban van, ahol a magyar tudomány tud labdába rúgni. Szeretnénk tudatossá tenni az ország minden lakója előtt, hogy az 1900-as évek elejére Magyarország, az osztrák-magyar monarchián belül, az európai színvonalat nem elérte, hanem sok tekintetben vezetett. Innen indult el a Wolfram-lámpa, --- lehet hozni egy sereg olyan eredményt, későbbit, pl. a Gróh által kezde-ményezett és Hevesi által kivitelezett, megoldott és kint tovább-fejlesztett módszert, amelyikért Nobel-díj járt, stb.

KOSSUTH-adó

HÍREK

8 h

Ma összeül a MSZMP KB-a.-- (Ism.)

Az amerikai szenátus meghatározatlan időre elhalasztotta a közepes hatótávolságú rakéták felszámolásáról szóló szovjet-amerikai megállapodás ratifikációs vitájának megkezdését. (Ism.)

Még az idén Japánba látogat Sevardnadze szovjet külügyminiszter. A japán lapok közlése szerint a jövő hónapban külügyminiszterhelyettesi tárgyalásokat tartanak Moszkvában a politikus tokioi látogatásának előkészítésére. Sevardnadze egyébként japán parlamenti képviselők előtt kijelentette, hogy a korábban Japánhoz tartozó négy sziget ügyét a SzU történelmi és jogi szempontból is megoldottnak tekinti. A szovjet külügyminiszter szavai szerint bármilyen nagy is a SzU, nincsenek fölösleges területei.

Ma nyújtja be lemondását J.Chirac francia miniszterelnök, aki a vasárnapi elnökválasztáson alul maradt Mitterranddal szemben. (Ism.)

A BT-ban több ország képviselője is elítélte Izraelt libanoni agressziója miatt. (Ism.) A BT foglalkozott Irán és Irak háborújával is, határozottan elítélte, hogy vegyi fegyvereket vetnek be a háborúban. Egyúttal felszólította a vegyi anyagokat exportáló országokat, hogy nagyon szigorúan ellenőrizték eladásait a két háborús államnak. A BT egyhangú határozatban szólította fel Irakot és Iránt, hogy a jövőben ne használjon kémiai fegyvereket.

Ortega nicaraguai elnök sürgette az ellenforradalmárokat, hogy fogadják el a kormány javaslatát a tűzszünet meghosszabbítására. Az államfő szerint a fegyvernyugvás további betartása jó feltételeket teremtené a további tárgyalásokhoz. A contrák és a sandinisták között létrejött tűzszünet május végén jár le.

KOSSUTH_adó

5 h 40

FALURÁDIÓ

Szerkesztő: Perjés Klára

- Határszemle. --- (Bács-Kiskúnbán a dusnoki védelmi rendszerről a héten jégeső-elhárító rakétákat lőttek fel, az első felmérések szerint sikerrel, 60 km-es sugarú körben megelőzték a kárt.--)

- Kovács Jenő a Kisalföldről jelentkezik:

- Az Öttevényi Kossuth-téesz elnökével, Varga Károllyal határszemléről érkeztünk. (Technikai eszközeik ugyanolyanok, mint más gazdaságoké de állandóan kinn vannak a határban, a talajművelést időben és gondosan végzik. A tavaszi vetésnek hiányzik a csapadék. --)

- Növényvédelmi szaktanácsadás. Rohamosan növekszik a lisztharmat terjedése a gabonaföldeken. ---

-

- Ma, amikor gyártók és kereskedők egyaránt emelik az árakat, Takács András hozta a hírt, hogy a Pest-Nógrád-Komárom megyei Agroker olcsóbban ad harmincféle gépet. Mi a háttere elhatározásuknak? Bajnóczy István osztályvezető válasza:

- Jelentősen csökkent a mezőgazdasági üzemek gépvásárlási kedve, ill. gépvásárlási lehetősége. 83. december végén megszűnt a mezőgazdasági gépek állami támogatása, ettől fogva egy fokozatos, egyenletes csökkenés tapasztalható a gépvásárlásoknál. Vállalatunknál is jelentős gépkészletek halmozódtak föl, annak ellenére, hogy 87 végén egy kis fellendülés volt tapasztalható.

- Mennyivel kevesebb gépet vásároltak az üzemek 88. első negyedében?

- Országos számot mondva 55-60 %-a az 1988. első negyedévi forgalom az 1987. év hasonló időszakának. Vállalatunknál ez nem jelentett ilyen nagy mértékű csökkenést, nálunk ez 85 %-os. Ezzel együtt jelentősek a készletek, ami nem érdeke sem a mezőgazdaságnak, sem a népgazdaságnak és vállalatunknak sem. Ezévi vásárlásainkat a felhalmozódott gépkészleteknek és a vásárlóerő csökkenésének megfelelően próbáljuk ütemezni, tehát természetesen mi is a szállítóinktól kevesebbet

fognak vásárolni, annál is inkább, hiszen a decemb ervégi árakhoz képest ápr. 1-vel néhány szállító igen jelentős áremelést jelentett be és vannak olyan szállítóink, amelyekkel éppen emiatt nem kötünk meg szállítási szerződést. Nem szeretnék reklámot csinálni egyetlen szállítónknak sem, hadd ne mondjak ezért neveket, a partneri kapcsolat érdekében, inkább általánosságban mondom, hogy jelenleg is vitáink vannak a szállítóinkkal. 8-10 ilyen szállító van, ez 3 %-tól 21 %, ez az áremelés.

- Ha az üzemeknek így sincs pénzük vásárolni, akkor magasabb áron még kevésbé vennék meg a gépeket.

- Éppen ez az. Nekünk az az érdekünk, hogy minél több vevő vásároljon nálunk, nem az az érdekünk, hogy minél nagyobb áron adjunk el egy-egy gépet, bár a látszat ez.

- Ha az üzemek kevesebb gépet vásárolnak, akkor a meglévő gépeiket jobban kihasználják, többet dolgoznak a gépek, jobban elhasználódnak, több alkatrész kell hozzájuk.

- Érdekes módon ez jelen pillanatban az alkatrészforgalomban nem mutatkozik. Inkább más jellegű próbálkozásokat érzünk. Új vállalkozási formákat próbálnak az üzemek érvényesíteni a gazdaságban. Kiadják a gépeiket, ...sok gazdaság tkp. bér munkát végez és ezzel a géppel ő gazdálkodik, tehát a tulajdonosi szemlélet ezzel sokkal jobban érvényesül, sokkal inkább magáénak érzi azt a termelőeszközt, amivel dolgozik és éppen ezért sokkal inkább vigyáz rá. Tehát kevesebb alkatrész kell.

-

- A hosszú idő óta követett szabályozási gyakorlat következményeképp a népgazdaság különböző ágaiban és vállalatonként is eltérő rejtett pótlási alap hiányok halmozódtak föl. Ez az elmúlt évtizedek talán legsúlyosabb, minden esetre legáltalánosabb hatású gazdaságpolitikai tévedése, mivel a termelőerők széles körű leromlásához vezetett.

Mindezt a FIGYELŐből idézem, ui. a mezőgazdaság termelőeszközeinek már-már vészes és egyhamar megállíthatatlan leromlására kívánta a szerkesztőség felhívni a figyelmet. Csatlakozunk hozzájuk. A pusztuló agrárvagyon című cikk íróját, Roz ? Nándort Zala Simon Tibor kereste fel:

- A nemrégiben írt Vagyonérdekeltség és a pénzügyi mechanizmus továbbfejlesztése című könyvében is erről a témáról van szó többek között.

- Minőségi összetételében romlott a mezőgazdaság állóeszköz állomá-

nya. Csak példaképp mondom, hogy a gépek bruttó-nettó értékének hányadosa az 1980. évi 46,3 %-ról 1986-ban 35,3 %-ra csökkent és eközben a nullára leírt állóeszközök aránya közel a kétszeresére, 15,5 %-ról 33,3 %-ra nőtt.

- Ez azt jelentené, hogy a gépek használati értéke csökkent?

- Főltétlenül és nem csupán arról van szó, hogy a gépek használati értéke csökkent, hanem ahogy a gépek idősebbé válnak, ugyanúgy nő a karbantartási költség -

- Ami már a nyereségtermelésre is kihat.

- Igen, ami befolyásolja a termelési költségeket.

- Mi az oka annak, hogy üzemünk nem pótolta megfelelően a gépeket?

- Az elmúlt idők, években ez az általános visszafogás volt az egyik tényező, ami gátolta a korszerű szinten tartást, a másik pedig az a tényező, hogy amikor az állóeszközök pótlásának a legnagyobb forrásává a döntő forrásává az amortizáció válik, akkor egy alig-alig emelkedő vagy netán még csökkenő állóeszköz állomány mellett az amortizáció is szükségképp csökken, tehát a saját forrásképződés is vagy stagnál, vagy visszafelé megy és közben, ugye, folyik az állóeszközök piacán a drágulás. Tehát a képződő források alacsonyabbak, mint az újrabeszerzési költség.

- Az amortizáció tkp. az egyszerű újratermelést nem fedezi.

- Sajnos ez a tendencia egyre világosabbá válik.

- Az amortizáció csökken, a gépek ára emelkedik -

- Emelkedik, egyre tárgult, egyre jobban szétnyílt az un. agrárolló, vagyis a mezőgazdaság által fölhasznált eszközök ára sokkal nagyobb mértékben emelkedett, mint a mezőgazdasági termékeké.

- Tehát ha nem lenne ennyire nyomott a mezőgazdasági termékek ára, akkor nagyobb mértékű amortizációt is lehetne képezni és ez -

- amire szükség lenne.

- A fejlesztésekre kihatna.

- Igen.

- Nem tökéletes a leírási rendszer, tehát az amortizációképzés rendszere sem.

- Egy növekvő infláció vagy egy állandó infláció mellett hiányzik az állóeszközök értékcorrekciója, tehát egy korábbi, alacsony ár után képződnek a pótlási alapok, miközben az újrabeszerzési árak nőnek. Világos hogy a kettő között egy egyre tárguló rés keletkezik. Ahogy az infláció növekszik, úgy válik ez egyre súlyosabbá.

KOSSUTH-adó

HÍREK

10 h

Budapesten ülésezik a MSZMP Központi Bizottsága. A testület megvitatja az országos pártértekezlet előkészítésével összefüggő feladatokat, a szervezeti és ügyrendi kérdésekre, az országos értekezlet állásfoglalás-tervezetére tett javaslatokat, valamint a társasági törvény irányelveit.

A Magyar Tudományos Akadémia évi közgyűlését zárt üléssel folytatják. Az Akadémia tagjai megvitatják az előző közgyűlés óta elért kutatási eredményeket és a következő időszak terveit. BEREND T. Iván elnökvita-indítójában a magyar tudomány helyzetéről szólva rámutatott, a következő időszakra minimális célként azt kell kitűzni, hogy ne romoljanak tovább a tudományos kutatások feltételei.

Az idén sem várható, hogy a bányászok keresete nagyobb ütemben növekedjen, mint az ipari dolgozók átlagbére. Erről is szó volt a bányai ipari dolgozók szakszervezetének elnökségi ülésén, amelyen megvizsgálták, hogyan alakul a szakmabeliek jövedelme. A felmérések szerint az utóbbi években a bányászok keresete kisebb ütemben nőtt az ipari átlagnál, a bányavállalatok ui. általában a központi bértömeg-szabályozást alkalmazzák és ezért csak létszámcsökkentés esetén lehetne 2,5 %-nál nagyobb arányban emelni az átlagbéreket.

Washingtonban a szenátus elnapolta a decemberi szovjet-amerikai rakétamegállapodás jóváhagyási vitájának megkezdését. Az amerikai törvényhozók ui. úgy vélik, hogy az Egy.Államok és a SzU másképpen akarja ellenőrizni a közepes hatótávolságú rakéták leszerelését. A ratifikációs vita elhalasztásával egyetért a demokrata és a republikánus csoport is a washingtoni felsőházban, Reagan elnök ezzel szemben azt kérte, hogy minél előbb hagyják jóvá a decemberi csúcstalálkozón aláírt rakétamegállapodást az Egy.Államokban.

Az ENSZ BT-a elítélte a vegyi fegyverek alkalmazását az iraki-iráni háborúban. (Ism.) A vilátszervezet vezető testülete felszólította a vegyi anyagokat exportáló országokat, hogy ellenőrizzék a szállításokat. Ez összefügg azzal, hogy el akarják kerülni a mérgező gázok

bevetését az öbölmenti háborúban. Az ilyen fegyverek használatát egyébként 1925 óta nemzetközi egyezmény tiltja. - A BT megvitatta a múlt heti libanoni inváziót is, amelyet az izraeli hadsereg hajtott végre. Több felszólaló rámutatott, hogy az izraeli agresszió sérti az ENSZ alapokmányát.

A lengyel nemzeti bank és a pénzügyminisztérium megszüntette a gdanski hajógyárnak nyújtott hiteleket. A súlyos anyagi helyzetbe jutott vállalat sorsáról ezek után az ipari minisztérium dönt majd. Időközben a varsói Ursus traktorgyár 150 munkása tárgyal az üzem önkormányzatának vezetőivel, majd önként elhagyták a gyárat. Korábban olyan hírek terjedtek el, hogy az üzemben többen sztrájkolnak, de ezt a lengyel hírügynökség cáfolta.

Hivatalos baráti látogatásra Romániába utazott a szovjet államfő. Andrej Gromikot Nicolae Ceausescu államfő, főtitkár hívta meg. A szovjet legfelsőbb tanács elnöke az idén másodszor megy külföldre, első úti célja hazánk volt.

Nicaraguából azt jelentették, hogy továbbra is ellentétek vannak a sandinisták ellen harcoló felkelők vezetői között. Hét contra-tiszt az Egy.Államok-beli Miamiban azt követelte, hogy mondjon le a managua-i kormány ellen harcolók katonai parancsnoka. Azt állítják, hogy a contra-vezető visszaélt hatalmával. A nicaragua-i ellenforradalmárok parancsnoka a tervek szerint Hondurasba utazik az EGY.Államokból, hogy ott találkozzék mintegy ötezer harcos vezetőivel. Értesülések szerint a contrák azért elégedetlenek, mert nincs elegendő élelmiszer és ruha a számukra.

Kínában már 200 millió állampolgárnak van személyi igazolványa. A parlament három évvel ezelőtt rendelte el, hogy vezessék be a személyi igazolványokat az országban. A tervek szerint 500 millióan kapják kilétüket igazoló papírokat és ezek használata jövő ősztől válik kötelezővé Kínában. A rendőrök különleges személyi igazolványt kapnak, mert ők jogosultak lesznek arra, hogy másokat igazoltassanak.

PETŐFI-adó

HÍREK

11 h

Ülésezik az MSZMP KB-a. (Ism.)

Zárt ülésen folytatódik a MTA közgyűlése. (Ism.)

Az idén sem várható, hogy a bányászok keresete nagyobb ütemben növekedjen, mint az ipari dolgozók átlagbére. (Ism.)

A hónap végétől új vasúti menetrend lép életbe. A MÁVnál tartott sajtótájékoztatón elmondták, hogy a Budapest-Bécs között közlekedő Lehár-expressz ezentúl rövidebb idő alatt és az eddiginél nagyobb A belföldi forgalomban újdonság, hogy az éjszaka közlekedő postavonatok ezentúl ...

Hiányzik 500 millió forint, ezért Oroszlány közelében
(érthetetlen)

KOSSUTH - adó

(1988.május 9-i adás!)

NYÍLT SZÍN

19.15 h

- A szerkesztő-műsorvezető Feuer András.

Jó estét kívánok, itt a NYÍLT SZÍN és a NÍLT SZÍN-ben kérdések:

- Hogyan lesz kiből lesz vezető?
- Hatalmi centrum-e a vállalati személyzeti osztály?
- Pályázat, választás, vagy tervszerű káderfejlesztés?
- Mire jó a minősítés és a személyi anyag a dissziében?
- Valóban nincs már szükség a régivágású vezetői hármaskör követelményeire?

A NYÍLT SZÍN vendége HELLNER? Károly, országgyűlési képviselő, a Magyar Gazdasági Kamara személyzeti és munkaügyi főosztályának vezetője, aki e tárgykörből, - mármint a személyzeti munkából - írta doktori disszertációját és e tárgykörben, vagyis a személyzetisek szakképzésének ügyében interpellált a legutóbbi parlamenti ülés előtt a miniszterelnökhöz. Várjuk a nézők véleményét is telefonon, -----.

- (műsorvezető) Valamikor úgy hívták a vállalati személyzetist, hogy káderes. Az elnevezés ma már más, de vajon mennyit változott a tevékenység? Még mindig hatalmi centrum-e a személyzeti osztály?
- (HELLNER?) Hatalmi tényező, de nem centrum, és sokat változott az elmúlt évtizedekben és különösen az utóbbi években a személyzeti munka. Valamikor a 50-es évek közepéig egy nagyon rossz hangzású szakmai terület volt ez a szakterület, aztán az 57-es pártértelmezés, majd a későbbi konszolidációs, fejlődési szakasz után a párt megfogalmazta a megfelelő kádermunkára, káderpolitikára vonatkozó téziseit, amit rendre(?) az állami szabályozás is megfelelő módon alkalmazott a vállalati gazdasági élet gyakorlatában. Legutoljára 1986 márciusában hozott az MSZMP KB-a határozatot a pártnak a káder- és személyzeti munkájára vonatkozóan és legutoljára a Minisztertanács 1987 januárjában szabályozta ezt a területet.
- És most újból a Belügyminisztérium felügyelete alatt van a személyzeti munka, nem?
- Ez előtt a döntés előtt a Minisztertanács titkárságához tartozott és ahogy változott a Minisztertanács titkárságának is a feladatköre

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

az első negyedév folyamán, - tehát a közéletben, az államigazgatási életben való részvétele módosult - úgy kellett tisztítani bizonyos témáktól. Na most, a Belügyminisztériumhoz való kerülése ennek a témakörben, ez összefüggésben van azzal, hogy a tanácsi irányítás is a Belügyminisztériumhoz tartozik és összefüggésben van azzal, hogy végsősoron a Belügyminisztérium azért a magyar állampolgároknak a jelentős részével valamilyen formában foglalkozik. Akár a nyilvántartásra, akár egyéb kérdésekre gondolunk.

- Kikkel foglalkoznak a személyzeti osztályok? Csak a vezetőkkel, vagy azokkal, akikből vezetők lehetnek? Vagy foglalkoznak mondjuk a segédmunkások ügyeivel-bajaival is?

- Ma már azt kell fogalmazni, hogy a teljes apparátussal, a teljes személyi állományával egy-egy vállalatnak, intézménynek. Korábban az a szűkített felfogás volt érvényben, hogy a vezetőkkel és a vezetői utánpótlással, de az idők folyamán rájöttünk arra, hogy egy-egy vállalat munkahelyi életében a teljes személyi állomány, az egy erőforrást jelent és ezzel az erőforrással gazdálkodnunk kell; eredményesen, értelmesen kell gazdálkodni.

- Mégis, ha az ember megnézi mondjuk a tavalyi MAGYAR KÖZLÖNY első számát, itt van az asztalon, amiben benne van az állami személyzeti munkáról szóló minisztertanácsi határozat, akkor azt látja, hogy külön passzus van arra, hogy a nőpolitikával foglalkozzon a személyzetis, ifjúságpolitikával. Szóval mintha mégiscsak itten ilyen külön meghatározott kategóriák lennének, amire oda kell figyelnie a személyzetisnek.

- De ugyanebben a jogszabályban az is benne van, hogy a teljes állománnyal kell foglalkozni. Vannak olyan rétegtémák, amelyekkel megkülönböztetett módon kell foglalkozni.

- Mire gondol?

- Hát például amit az előbb említett; az ifjúsággal, a nőpolitika, a fizikai dolgozóknak a szakképzésével, továbbképzésével, vezetővé való nevelésével. Ezek még korábbi minisztertanácsi határozatokból maradtak fent, ami nagyon helyes, mert a vállalati nagyságrendtől függően, ezek kisebb-nagyobb rétegeket jelentenek, amelyek sajátos foglalkozást igényelnek. Például, az ifjúsággal való foglalkozás az, hogy az ifjúság perspektívát érezzen annál a vállalatnál. Például,

(Nyílt szín. - Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

hogyan fejlesszük annak az ifjúságnak a szakmai tudását, a vállalatnak az érdekében.

- De valahogy én ezt mind ilyen politikai jellegű, politikai tevékenységnek érzem. Vannak egészen közvetlen gazdasági elemei is a személyzeti munkának?

- (HELLNER?) Természetesen. A politika, az az egész társadalompolitika-ra vonatkozik és annak egy egységét jelenti a munkahely. Tehát ennek a politikának ott a munkahelyen is meg kell jelenni, de ez a dolgok egyik oldala. A másik oldala az, hogy a munkahely működésének eredménye sége érdekében valamennyi ott dolgozó személyt meg kell nyernünk, a tudását, a munkavégző képességét fejleszteni, ápolni kell, annak a munkahelynek a céljai érdekében.

- Tehát nézzük meg ezt egy konkrét munkahelyen, a Taurusban. Bárány Györggyel, a Taurus személyzeti igazgatójával Szikra Zsuzsa beszélget.

- (Bárány) Hosszú ideje felismertük, hogy az emberi tényező, az valóban stratégiai kérdése egy vállalatnak. Tehát úgy kezeljük a humán kérdést, mint a vállalati stratégia egy részét. Úgy érzem, ez a különleges bennünk, hogy a 60-as évek végén, a 70-es évek elején, amikor a vállalatnak először foglalmaztuk meg hosszútávú elképzelését, akkor ez már szerepelt. Véljük azt, hogy legalább olyan fontos része a vállalatieredményességének, mint az, hogy a termékkel, vagy a piaccal kapcsolatban rendezettek legyenek az elképzeléseink.

- (Tudósító) Mit jelent az, hogy átfogó humánstratégia?

- Foglalkozunk-e azzal, hogy az egyén hogyan érzi magát. Hát körülbelül az. Tehát úgy véljük, hogy annak érdekében, hogy a vállalatnál dolgozó a vállalati elképzelésekkel azonosuljon. A vállalat érdekében cselekedjenek, indentifikálódjanak. Ez egy kölcsönösségen alapuló valami kell, hogy legyen. Tehát a vállalatnak adnia kell és kapnia kell, figyelembe kell venni a dolgokat, (érthetetlen) a munkavállalói úgy tevékenykedjenek, hogy ebből kijön a vállalat eredménye, a vállalat sikere, ami áttételesen természetesen a munkavállalóknak is sikert kell, hogy adjon.

- Így van ez akkor is, amikor a? (Elromlik az adás.)

- Én úgy vélem, hogy a mi tapasztalatunk a.... hogy a legdöntőbb, az a szakmai felkészültség. az a feladat, amivel a személyt kiválasztjuk, az a feladat az addigi életpálya

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

.....(érthetetlen) Nagyon komoly átszervezés után van a vállalat(?). Január elsejétől arra a szervezeti(?) irányra állt át a vállalat, amely a versenytársainknak a szervezetét régóta jellemzi, aminek az a lényege, hogy és hát ez a teljes vezetői gárdának egy igen nagyfokú átrendeződését kellett, hogy maga után vonja.....

- Ezeknek az elvekben a megvalósításához kidolgoztak-e új(?) módszereket?

- Hát a személyi..... nem elsősorban a kiválasztás segíti, hanem sokkal inkább az, hogy valakinek az életpályáját nyomon lehessen követni; tehát hogy mikor mi történt vele. személyi anyagban mi az, ami elhelyezhető, egyáltalán milyen dokumentumok lehetnek egy személyi anyagban, az igen szigorúan, törvény által meghatározott. TEHát csak a munkavégzésével kapcsolatos és a munkának értékelésével kapcsolatos különböző dokumentumok szerepelhetnek, a személyi okmányokon kívül természetesen: az iskola, meg hogy hol lakik, stb. Amit mi kidolgoztunk, az inkább a munka értékelésével kapcsolatosan bizonyos újdonságot tartalmaz....., amikor is elhatároztuk azt, hogy valamennyi olyan vállalati dolgozót, aki felsőfokú végzettséggel rendelkezik, valamennyi olyant, aki vezető beosztásban van, - a kettő természetesen nem feltétlenül kell, hogy megegyezzen - valamint valamennyi olyat, aki utánpótlásként, valamilyen vezetői utánpótlásként tervbe van véve, annak a munkáját évente meghatározott szempontok alapján értékeljük. Ez a rendszerünk, ez hosszú ideje működik. Most ennek a szempontjait igyekszünk kicsit átalakítani. Ezen dolgozunk és sokkal inkább munkacentrikus, teljesítménycentrikus értékelési rendszert akarunk bevezetni, ahol a munkamagatartás, a munkavégzés, a mennyisége és minősége a különböző kapcsolatokban mutatkozó tevékenységek, kommunikációk és konfliktustűrő, illetve azok, amik..... igyekszünk a munkatársainkat részben jobban megismerni, részben valljuk azt, hogy ennek az értékelésnek az egyén számára legalább akkora szerepe van, mint a tervezet számára, hiszen ha én megtudom, hogy mi a rólam írt véleménye a főnökömnek, - esetleg erről vitázhatok is vele, tehát ez direktben nagyon ez a megállapítás - ez mindkettőjük számára

- (Tudósító) Ezek szerint megtudják.

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

- Feltétlenül megtudják..... amelyre mind a két fél fölkészül, tehát az értékelő és az értékelt is, ugyanazon szempontrendszer alapján,.....
- (Tudósító) Akkor egyet áruljon el, hogy miért többes szám első személyben beszélt? Van.....
- Többes szám első személyben beszéltem, mert ez a vállaltvezetésnek a hitvallása a személyzeti munkáról, amikről itt most ilyen gondolatokkal élünk(?), az hogy az utánpótlási listára ki kerül, abban döntő szerepe az illetékes, tehát a munkáltatói jogot gyakorló gazdasági vezetőnek van, de ezzel kapcsolatban konzultálni hivatott a kerületi párt- és társadalmi szervekkel és a személyzeti vezetővel is.
- És aztán a kinevezésekről?
- A kinevezésekről minden esetben a munkáltató jogot gyakorló gazdasági vezető dönt. A kinevezés előkészítő fázisában meghatározott szerepe van a pártszervezetnek; különböző esetekben van véleményezési, illetve állásfoglalási kerete. Abban az esetben, hogyha..... alapszervezetnek, vagy magasabb pártszervezetnek a hatáskörében(?), vagy véleményezési listáján van, illetve bizonyos esetekben véleményezési jogköre van..... a döntő szempont, ilyenkor minden esetben véleményezési jogköre van a szakszervezetnek.

Itt a NÍLT SZÍN. TELEfonszámunk: ----- Várjuk hívásaikat. - Egy hölgy, aki valaha személyzeti osztályon dolgozott, azt telefonálta az imént, hogy tudja, hogy az egész egy nagy semmi, felesleges adminisztráció és azt is el lehetne intézni napi két óra alatt. Szerinte túl sokan vannak a személyzeti osztályokon és csak elviszik a pénzt. Mit szól hozzá?

- (HELLNER?) Nekem erről az a rendszeres véleményem, hogy minden vezetőnek olyan személyzetise van, amelyet örököl, amilyen választ, vagy amelyet megérdemel.
- Hogy-hogy "rendszeres véleménye"? Gyakran találkozik vele?
- Gyakran találkozom az ilyen jellegű véleménnyel és gyakran találkozom még sajnos olyan esettel is, amikor nem a legkorszerűbb módszerekkel dolgozik a személyzeti vezető. De azért ma már ez egy
- Persze nem olyan nagyon gyakori, mert az Ipari Minisztérium nemrég végzett felmérése szerint az olyasmi, mint ami a Taurusban van, száz-

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

nál kevesebb iparvállalatra jellemző. Hogyan kommentálná ezt a modellt?
 - Van több sikeres nagyvállalatunk, amelyik nagyvállalatoknál nem csak a siker jellemző, hanem a nagyon jó személyzeti munka. Ezek közé tartozik a Taurus is. Végző soron a személyzeti munka nem önmagáért van. A Taurusnak van egy termékkonceptiója, van egy piaci stratégiája és ehhez a termékkonceptióhoz, piaci stratégiához kidolgozta a maga humánstratégiáját, ahogy itt hallottuk a riportban. Ez egy korszerű felfogás és én úgy gondolom, hogy a Taurusnak a vezetői és a Taurusnak a személyzeti vezetője, azok nagyon jó partneri viszonyban vannak egymással.

- (Tudósító) Persze ebben a beszélgetésben is hallhattuk; az érdekelte a kollegámat is, hogy hogyan választják ki a vezetőket a Taurusban. Általában az érdekli az embereket, hogy hogyan lesz és kiből lesz vezető. Elment véleményeket összegyűjteni Kardos Ernő kollegám is.....

- (Tudósító) Kiből lesznek ma a vezetők?

- Akinek szerencséje van, olyan helyeken forog, oda jár, olyan ismeret-ségi köre van és azok egymást segítik, tolják. Egy nagy gyárban például nem azt veszik, hogy ki a tehetséges ember oda, hanem kit javasol a fölsőbb szerv.

- (Tudósító) Ön szerint kiből lesz ma főnök?

- Aki.....(érthetetlen), ha valakinek jó kapcsolatai vannak. Ez nem feltétlen könyöklést jelent. A környezetében, igazság szerint én is vezető beosztásban vagyok, úgyhogy egész alulról indultam, tehát szorgalmas munkával, iskolával lehet bárkiből főnök..... aki erre rátermett.

- (Tudósító) Mi kellett ahhoz, hogy fölfigyeljenek önre?

- Hát a munkám. Természetesen csak a munkám. Az az igazság, hogy semmiféle politikai dologban nem vettem részt, szakszervezeti tag vagyok, a pártba nem, tehát nem vagyok párttag. A munkámmal.....

- (Egy hölgy) Van, aki méltatlanul főnök,.....

- (Egy férfi) Mint a madarak a fáról: megrázzák a fát, egyik ágról átszáll a másikra. Ha volt valaki vezérigazgató egyik helyen lesz - mint tudom én - megint valami kiemelt ember, aztán fölöslegessé válik, akkor vezetőt csinálnak belőle.

- (Egy másik férfi) Nagyon esetleges az, hogy kiből lesz vezető.

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

Kapcsolatrendszer^{függ}től/ - legkevésbé a rátermettségtől és a szakmai felkészültségtől. Azért tartunk itt, ahol tartunk.

- (tudósító) És ezt észreveszi a szűkebb közösség?

- (Ugyanaz a férfi) Észre. Mert az összefonódottság, az olyan nagy, hogy nagyon nehéz változtatni:

_ (Tudósító) Véleménye szerint milyenek a mai vezetők?

- (Egy előző férfihang) Azt hiszem, hogy akar; mindegyik akar, csak vagy nincsenek jó koncepciói, vagy a társai nem jók. Az akaraterő, az látszik.

-(Férfi hang) A mai helyzetet tekintve és személy szerint, amit én most saját példámon látva, hogy mekkora problémáink vannak,.... a gazdasági vezető vagy nem kapott lehetőséget, vagy nem volt lehetősége, vagy nem jól gazdálkodik a lehetőségeivel, de rosszul.....

-(Tudósító) Mondja, ön milyen veeztőket szeretne?

- Az az érzésem, hogy igazán nem merem azt mondani, hogy ilyen, vagy olyan vezető, mert sokmindenkiről kiderült, hogy ez sem.... hogy annak idején így láttuk, vagy úgy láttuk és az sem. Sajnos még mindig fennáll nagyon sok vezetőnél az, hogy a politikai megbízhatóság alapján választották ki őket, jó néhány évvel ezelőtt és egy viszonylag hosszú, erre alapozott folyamat gyakorlatilag a magyar gazdasági vezetőgárda jó részét, szinte teljesen alkalmatlan embereket ültettek ezekre a posztokra, akik gyakorlatilag csak a felülről jövő utasításokban és az ennek megfelelő parancsszerű végrehajtásban voltak jók. Szóval nekem az az érzésem, hogy amíg ez a vezetői gárda teljesen le nem cserélődik, addig túlzottan nagy kibontakozásról nem lehet beszélni.

- Milyen vezetőket szeretne?

- Akik elsősorban szakmailag rátermettek és hozzáértőek, tehát nem úgy mennek igazgatni egy vállalatot, hogy általános jellegű vezetői ismereteik vannak, - akár politikai, akár valamilyen más társadalmi szervezetben eltöltött vezetői pozíció után - hanem ténylegesen a szakmához értenek. Ezen kívül rendelkezzen rugalmassággal, menedzseri képességekkel és olyan emberi tulajdonságokkal, amely lehetővé teszik, hogy ő emberekkel is tudjon bánni.

- Milyen tulajdonságokkal kellene rendelkeznie a jó vezetőnek?

- (Egy másik férfi) Emberismerettől/ ^{kezdve} a szakmai felkészültségen keresztül, nagyon messze ívelnek azok a követelmények, a komplex követel-

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

ménrendszer, ami meg kell egy vezetőnek, meg kell hogy feleljen.

Magyarországon sajnos nem tudnak utat törni maguknak, mert legalább is kisebbségben vannak azok, akik hát utat törnek maguknak.

- (Tudósító) Mi kellene ahhoz, hogy ők a felszínre kerüljenek?

- Teljesítménycentrikus társadalom. A teljesítmény alapján méretne meg minden és nyilvánvaló, hogy aki nem tud produkálni, az elmegy. Emberi méltóságát megőrizve, természetesen.

- (Tudósító) Milyen embereket látna szívesen vezetői posztokban?

- (Egy másik férfi) Hát én azt hiszem, hogy a vezetői gárda az életkorát illetően..... A szakma, az az elvárás, ami felmerül az illető oldaláról a vezetéssel szemben, az kedvezőbben jelenhet meg fiatalabb emberben, mert még nincsenek megcsontosodva, nincsenek ilyen visszahúzó erők, szabadabban mernek vállalkozni, nem szokták meg azt a megkötöttségeit. én azt hiszem, az ilyen minőség mindenképpen ráférne a mai vezetőgárdára.

- (Tudósító) Mit szól ehhez az összeállításhoz?

- (HELLNER?) Nagyon életszerű volt, tudni illik szélsőségesen nyilatkoztak meg egyes emberek és örömmel hallottam azért, hogy a nagyobb többség reálisan értékeli a mai személyzeti gyakorlatot. Tehát tudják azt, hogy milyennek kellene lenni és bizonyos kritikával értékeli a gyakorlatot.

- Itt egy hölgy mondta például a montázs elején, hogy ma már pályázni is lehet, nemcsak kinevezés van. Ezzel kapcsolatban jutott eszembe jónéhány hír arról, hogy ez a pályázati rendszer, ez milyen visszatekintést keltett személyzetis körökben, mert hát azt mondták, hogy "hogyhogy pályázatot? Hát mi van akkor a tervszerű kéderfejlesztéssel?"

- Én a kiválasztás módszerében azt egy komoly eszközben tekintem a pályázati rendszert. Én azon a véleményen vagyok, hogyha a tervszerű kiválasztás és a kéder-utánnevelés mellett még megnézzük azt, hogy a munkaerőpiacon arra az adott munkakörre még milyen lehetőségek kínálkoznak, akkor ezzel az eszközzel éljünk és hogyha tlaálunk egy olyat, aki jobb, mint az, aki belső nevelésként számításba jöhet, akkor alkalmazzuk a ... Természetesen megfelelően kezelve a házon belüli jelölteket is. Azon kívül még mindig helyzeti előnyben vannak.

- Kiválasztás, vagy kiválasztódás? - tehát vezető mindig csak úgy

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

lesz, hogy kiválasztják őt, vagy esetleg lenne személyzetis, vagy személyzeti osztály közbenjárása nélkül is?

- Én nem így fogom föl ezt a kérdést. A kiválasztást, azt egy tudatos cselekvésnek tekintem. A kiválasztódás, az egy bizonyos mértékig spontán folyamat. Tehát a személyzeti apparátusok minden ilyen személyzeti jellegű kérdéseiben a szakmai koordinációt, a szakmai hátteret látják el és az egyes személyi kérdéseknél véleményt nyilvánítanak. Dönteni nem ők döntenek.

- "Nagyon sok az adminisztráció" - mondják a telefonálók is; a személyzetisek munkájában. Itt van például a minősítések ügye. Miért kell ez még, miért kell még mindig dissziét tartani?

- A minősítés és a dosszié, az nem pont ugyanaz. A minősítésre, mint értékelésre van szükség. Az emberek kicsi koruktól kezdve megszokják azt, hogy az ő tevékenységüket értékelik; akár óvodás, akár iskolás korban, de felnőtt korban is szükségét érzi annak, aki ad valamelyest az ő munkájának a színvonalára, hogy mások ezt elismerjék.

- Bocsásson meg, hujogy közbevágozok, ezzel kapcsolatban nekem éppen egy ellenkező dolog jutott az eszembe. Tudni illik hirtelen eszembe jutott 3-4 évvel ezelőttről egy vita, amelyiknek éppen az volt a lényege, hogy már az óvodásoknak is dossziéja van, amiben az értékelés és a személyi anyag is benne van, és így tovább az iskolába és még tovább. Ha ezt.....

- Én nem ilyenre gondolok. Az ember, az szükségét érzi annak, hogy elismerjék, a nevelés szempontjából, a munkaszervezés szempontjából azokat, akiket kritizálni(?), vagy bírálni kell,..... a minősítés, az valóban egy jó.....(érthetetlen)
(----- Kb.5 percen át érthetetlen az adás.-----)

- (HELLNER?) Egyrészt az elmúlt években jelentős fejlődés jelentkezett a személyzeti munkát ellátóknak a szakmai felkészültségében, de mindenképpen szükséges olyan személyzeti munkaterületen szükséges ismereteknek a megfogalmazása, amely a jövőben elvárható lesz a személyzetisektől. Ahogy a pénzügyi területen dolgozóktól, ahogy a munkaügyi területen dolgozóktól, beruházóktól, különböző szakvizsgák, mint követelmény jelentkeznek, ugyanúgy elvárható ez a személyzeti területen dolgozóktól is. Ma már olyan jelentős ismeretanyag halmozódott fel

(Nyílt szín. Beszélgetés a személyzeti munkáról.)

az országban, amely alapján nyugodtan mondhatom, hogy szervezett ke-
retek között lehet oktatni és megkívánni, ennek a.....

- (Tudósító) Köszönöm szépen, hogy elfogadta a meghívást. Viszont
hallásra.

Elhangzott a NYÍLT SZÍN. A szerkesztő-műsorvezető Feuer András volt.

- o o o -

KOSSUTH-adó

12 h 02

DÉLI KRÓNIKA

- -- Bocskay Zsolt vagyok. Műsorunk tartalmából:

Budapesten ülésezik a MSZMP Központi Bizottsága.--- (Ism.)

Az időjárásról.----

Részletes tudósításaink következnek:

(műsorvezető:) - A Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése ma zárt üléssel folytatódott. A helyszínről jelentkezik Tarján Miklós és Eke Károly:

(tudósító): - Az elmúlt közgyűlés óta eltelt időszakot értékelve BEREND T. Iván elmondta, hogy szakértői tevékenységük a kormányzati döntések előkészítésében rendkívül kiterjedt volt. Állást foglaltak többek között a kormány munkaprogramjáról, az újjászervezett egészségügyi és szociálpolitikai minisztérium szerkezetéről és feladatköréről, a vállalati és személyi adózás reformjáról és természetesen a jövő héten kezdődő pártértekezlet dokumentum-tervezetéről. Mint ahogy BEREND T. Iván elmondta, javaslataikat figyelembe vették, de mivel a döntések előtt rövid idő állt rendelkezésükre, csak részleges módosításokat sikerült elérniük. Ezért az Akadémia elnöksége jóval korábban, már a koncepció kialakításának időszakában be óhajt kapcsolódni az előkészítő munkálatokba. BEREND T. Iván ezt a gondolat-sorát a következő szavakkal zárta:

BEREND: - Mi magunk tudjuk természetesen a legjobban, hogy nem tartjuk kezünkben a bölcsek követ. A gyakorlatban jelentkező kérdésekre sokszor nem tudunk a politika számára használható válaszokat adni, annál is kevésbé, mivel az életben jelentkező kérdések rendkívül összetettek, a tudomány válaszai pedig leginkább a diszciplínák keretei között fogalmazódnak meg. Egy-egy kérdést a politika síkján nem lehet pl. a puszta közgazdasági vagy műszaki ráció alapján megválaszolni. Az is közismert, hogy sohasem létezik "a" tudomány álláspontja, gyakorta konfrontáló nézetek ellentétes megoldásokat ajánlanak. Jól ismerjük tehát a korlátokat. Ennek ellenére véleményem

szerint és ezt a bemutatott állásfoglalások legfőbb gondolatmenete remélhetőleg bizonyította, az Akadémia 1987. évi véleményező munkája következetes, szókimondó, önálló arculatú tevékenység volt. Az adott helyzetben állásfoglalásaink felelősségteljesen vitázva törekedtek maximális segítő készségre, ezzel fejezve ki, hogy a MTA felelősnek érzi magát mindazért, ami országunkban történik és lehetőségeinek megfelelően kíván közreműködni az ország sorsának formálásában.

(tudósító): - LÁNG István főtitkár ismertette azokat az intézkedéseket intézetek összevonását, átszervezését, amelyekkel pénzt takarítottak meg. Mégis a múlt év legnagyobb gondjának tartja a költségvetési támogatások 3 %-os csökkentését, amelyhez az idén további 4 %-os báziscsökkentés következett be. Az így elvont 150 millió forint érzékenyen érintette az Akadémiát. A csökkentés végrehajtása nagyon kemény feladat volt, komoly gondok és feszültségek jelentek meg a Magyar Tudományos Akadémián, állapította meg a főtitkár, majd arról szólt, hogy ma már 56 külföldi tudományos akadémiaával létezik élő kapcsolat, amely a hazai kutatók tartalmas együttműködési lehetősége. A továbbiakban ezeket mondta: Ebben az ötéves tervben két nagy rekonstrukciót sikerült megvalósítani, az atomreaktor és a könyvtár rendbehozatalát. A következő öt évre ismét két nagy vállalkozás áll előttünk, a székház rekonstrukciója, hogy a világkiállításra és az 1996-os történelmi évfordulóra megújított és korszerű épülete legyen az Akadémiának. A könyvtár új épületének műszaki átadása megkezdődött. A nagyközönség számára az új könyvtárárpületet ünnepélyes keretek között ez év nov. 3-án csütörtökön 11 órakor adják át, azon a napon és abban az órában, amikor Széchenyi István a pozsonyi országgyűlésen 1825-ben felajánlást tett a Magyar Tudós Társaság megalapítására.

(tudósító): - Jelenleg a közgyűlésen a két beszámoló feletti vita zajlik, melynek eredményéről az EM-ban számolunk be.

-

(műsorvezető): - Most hallgassuk részletesen, mi történt a nagyvilágban, ill. az első tudósításhoz inkább így fogalmazok: mi fog történni, hiszen néhány óra múlva, pontosan du. fél 4-kor adja át Jacques Chirac lemondólevelét az elnöknek. Röviddel ezután jelentik be, ki lesz Franciaország új miniszterelnöke. Az utódlással kapcsolatos párizsi

kombinációkkal ismerteti meg hallgatóinkat Ónódy György:

(tudósító): - A legesélyesebbnek Michel Rocard látszik, aki ősidők óta egyik vezetője a szocialista pártnak, de aki valójában mindig, a mostani elnökválasztáson is Mitterrand mögé szorult. Rocard, ha nem is a jobbszárnyon, de legalább is a centrumon foglal helyet, ezért lehetne ő a legalkalmasabb személy arra, hogy meredzselle a szocialista párt nyitását a jobbközép felé. (Szó van még Pierre Bérégovoiról, aki óvatos, de eredményes, Jacques Delors nevét is emlegetik, a brüsszeli Europa-bizottság elnökét, akit a jobb - és a baloldal egyaránt kiváló szakértőnek tart, -- feltűnik Jean-Louis Biancot ?, az Elysée-palota főtitkár, aki az egyeztető tárgyalások nagy mestere. Michel Delabaret? is emlegetik, tapasztalt politikus és egyben nagyon fiatal, 42 éves - és Mitterrand szereti maga körül a fiatalokat.)

(folytatás a következő oldalon)

(DK)

Az amerikai elnök, a brit kormányfő és a kanadai miniszterelnök is gratulált F.Mitterrandnak abból az alkalomból, hogy ismét ő lett Franciaország elnöke. R.Reagan telefonon hívta föl a prázsi államfőt és a beszélgetés - megfigyelők szerint - meleg hangú volt. M.Thatcher azt mondta, hogy az újraválasztás előnyös a Nyugat számára, mert biztosítja a vezetés folytonosságát. Az ottawai kabinet irányítója pedig azt reméli, hogy Mitterrand segíteni fog a kandai-francia halál-szati vita megoldásában.

Két tekintélyes NSzK-beli vendég érkezik ma Moszkvába és mint bonni tudósítónk, Szalay Zsolt jelenti, mindkettő ajándékot is visz.

- M.Bangemann gazdasági miniszter egy 3 és félmilliárd márkás hitelajánlatot, H.J.Vogel szociáldemokrata pártelnök pedig egy múlt századi német szocialista írásainak első kiadását, 1863-ból. A bonni miniszter a szovjet-nyugatnémet gazdasági vegyesbizottság soros ülésén vesz részt. A múlt héten - mintegy előkészítésként - itt tárgyalt a szovjet társelnök; Alexej Antonov miniszterelnökhelyettes, részint Bangemannal, részint több mint 200 ipari és pénzemberrel. Azt a tervet fejtette ki előttük, hogy a Szovjetunió szeretné bevonni őket általában a fogyasztási cikkek gyártásának növelésébe, ezen kívül pedig különféle nagyberuházásokba, Nyugat-Szibéria és a Kola-félsziget nyersanyagkincseinek kiaknázásához. A megrendezésekhez a Deutsche Bank kezdeményezésére a nyugatnémetek összesen 3 és félmilliárd márkás hitelkeretet hajlandók följánni, amit úgy kell érteni, hogy a pénzt az NSzK-nak azok a vállalatai kapják majd, amelyek szállítanak a Szovjetunióknak, tehát az összeg ebben az értelemben nem szabadon fölhasználható. A bonni gazdasági minisztérium a szovjet vásárlási szándékban annak a jelét látja, hogy Moszkva a korábbinál lényegesen nyitottabb és a közvetlen vállalkozói együttműködést sem utasítja el. Ugyanakkor szerintük továbbra is az előrelépés akadálya az a szovjet törekvés, hogy a forgalom kiegyensúlyozott legyen; ez ugyanis a szűkös áru kínálat miatt lehetetlen. H.J.Vogel, a német Szociáldemokrata Párt elnöke mintegy bemutatkozó látogatást tesz ebben a minőségében Moszkvában, miután nemrégiben R.Reagannál is járt. Várhatóan holnap fogadja őt M.Gorbacsov, de többek között Anromejev vezérkari főnökkel és Pimen

(DK)

moszkvai pátriarkával is találkozik.

M. Jakes a hónap végén Kínába látogat - közölte a csehszlovák külügy-minisztérium szóvivője prágai tudósítónk Forró Evelyn kérdésére.

~ A főtitkár három országot érintő ázsiai..... kívül a Népi Koreát és Mongóliát keresi fel. Ez az út is a bemutatkozó látogatások sorába tartozik. meg kell azonban jegyezni, hogy az elmúlt évben megélénkültek a csehszlovák-kínai kapcsolatok. L.Strougal miniszterelnök tavaly áprilisban járt Pekingben, június pedig CSao Cen-jang, megbízott főtitkárként és miniszterelnökként tárgyalt Prágában. A Szovjetunió és Csehszlovákia kivételével valamennyi európai szocialista ország pártvezetője járt az elmúlt két évben Kínában. A külügyi szóvivő tájékoztatóján szó volt még arról is, hogy hamarosan folytatódnak a tárgyalások a Vatikánnal az újabb püspöki helyek betöltéséről és rövidesen nyilvánosságra hozzák azok nevét is, akiket Prágában segédpüspökké, illetve Nagyszombatban apostoli kormányzóvá neveztek ki.

A washingtoni szenátus elhalasztotta a vitát a decemberi szovjet-amerikai rakétamegállapodás jóváhagyásáról. Az amerikai törvényhozók szerint az okoz gondot, hogy az Egy.Államok és a Szovjetunió másképpen akarja ellenőrizni a közepes hatótávolságú rakéták megsemmisítését. A ratifikációs vita elhalasztásával egyetért a demokrata és a republikánus csoport, a washingtoni Felsőházban, Reagan elnök ezzel szemben azt kérte, hogy minél előbb hagyják jóvá a decemberi csúcstalálkozón aláírt szerződést.

A Biztonsági Tanács elítélte, hogy vegyi fegyvert alkalmaznak az iraki iráni háborúban. A mérgezgázok bevetését 1925 óta tiltja a nemzetközi törvény. A Világszervezet vezető testülete határozatban szólította föl az összes államot, hogy ellenőrizték a vegyi anyagok exportját. A Biztonsági Tanács foglalkozott Izrael Dél-libanoni inváziójával is. A rendkívüli ülés összehívását Libanon kérte. Több felszólaló elítélte az agressziót, azonban Izrael ENSZ-képviselője visszautasította az elhangzottakat. A Biztonsági Tanács tovább folytatja a vitát.

(DK)

Az Egy.Államok várhatóan készpénzt fog küldeni a nicaraguai ellenforradalmároknak az élelmiszer helyett. Ezt egy amerikai kormánytisztviselő közölte. A döntésről a héten még tanácskozik az amerikai Nemzetközi Fejlesztési Hivatal is. Eszerint a több ezer Contra napi 50 cent és 1 dollár közötti összegnek megfelelő nicaraguai pénzt kap a mindennapi megélhetéshez.

Hivatalos baráti látogatásra Romániába érkezett a szovjet államfő. A.Gromikót Ny.Ceasescu államfő, főtitkár hívta meg. A szovjet Legfelsőbb Tanács elnöke az idén másodszor megy külföldre. Első uticélja hazánk volt.

A lengyel Nemzeti Bank és a pénzügyminisztérium megszüntette azokat a hiteleket, amelyeket a gdanski hajógyár kapott. Az északi kikötőváros üzemében egyébként tovább tart néhány száz munkás sztrájkja.

Ismét hazai tudósítások és interjúk következnek.

A Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége ülést tart. Témák a napirendből:

- A bányászok tavalyi munkabére és keresete.
- A munkavédelem helyzete.
- A szakszervezet következő munkaterve. - A tudósító Vajda Zsuzsa.
- A szakszervezetnek résen kell lenni, hiszen az ágazat helyzete igen felemás. Ez tükröződik az itt dolgozók keresetében is, - így kezdte hozzászólását a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezetének elnökségi ülésén az első hozzászóló. A bányaiiparban dolgozók nagy része olyan vállalatnál keresi a kenyerét, amely nem nyereséges. Így - mint azt az állásfoglalás-tervezet is leszögezi - a kézhez kapott bér alapján a bányászok helyzete tovább romlik. A bérelosztás annak az elvnek kell, hogy megfeleljen, hogy az emberi teljesítményt díjazza és nem szociális juttatás, - hangsúlyozta egy másik hozzászóló. És megegyezésre kell jutni. Nincs más megoldás. Az adatok szerint az ipari, 8,1 %-os keresetnövekménnyel szemben a szénbányászatban az emelkedés 3,9 %-os volt, ami csak a létszámcsökkenésből következhetet be legtöbb helyen. Házon belül is sok a tennivaló. A középirányító szervek munkájával, az előző

(DK)

elnökségi ülés megállapítása szerint, nincsenek megelégedve. Az ottani keresetek emelkedése bizony nem ezt mutatja. El kell dönteni például, hogy hosszú távon szükség van-e a Mecseki Szénbányákra, - tette fel a kérdést Jambicsek? József, a Mecseki Szénbányák szakszervezeti bizottságának titkára. 1974-el csökkent például a vágárok és a segédvágárok száma az elmúlt évben. Tehát a szakembereké, de a bányánál dolgozó fizikaiak létszáma is rohamosan apad és tervszerűen bérghazdálkodni így nem lehet. Szükség lenne munkásmegtartó bérfejlesztésre. Nem ragaszkodunk ahhoz, hogy bányászok legyünk; ha nincs szükség a munkánkra, meg kell oldani az átképzést, mert ilyen pénzekért bizony nehéz lelket tartani az emberekben ott lent, a föld alatt - mondta Bischof? Antal brigádvezető. 12....., de nagyon nehezen vállanak már túlmunkát a hét végén, hiszen nem sokkal kap többet az, aki 32 túlműszakot teljesít annál, aki 12-t. A szakszervezetnek feladata, hogy a véleményeket összegyűjtve, azt tisztességgel továbbadja. Csak néhány gondolatot villantottam föl a Bányászati Dolgozók Szakszervezetének elnökségi üléséről. A vita adásunk időpontjában még tart.

Hiányzik 500 millió forint, ezért mégsem épül meg Oroszlány közelében a harmadik hazai gáz?-betongyár. Az ötlet a 80-as évek elején született Komárom megyében, miután kísérletek igazolták, hogy az oroszlányi Hőerőműnél keletkező pernyéből olcsón, jó minőségű falazóblokkot lehet készíteni. A felmérések azt mutatták, hogy a környezetszennyező melléktermékből készülő építőanyag iránt élénk kereslet lesz a dunántúli megyékben. Ezután alakult öt ipari vállalatból gazdasági társaság, de most kiderült, hogy az 1 milliárd ft-os bankhitel mellé nem tudják előteremteni a szükséges 500 millió ft-ot. Ennek oka, hogy a tagvállalatoknál csökkent a fejlesztésre fordítható pénz. Ekkor részvénytársaságot akartak alakítani, de a megkeresett 30 Észak-dunántúli intézmény többsége nem akart társulni a gáz?-betongyár felépítéséhez.

Megnyílt a már hagyományosnak mondható Tavaszi Marketing Börze. Szörényi Péter interjújából nemcsak a kínálatról, hanem a hatalmas elfekvő készletekről és azok mozdulatlanságáról is hallanak.

- Alberki? István, a Közlekedési Marketing Gazdasági Társaság titkára. Véleménye szerint mekkora elfekvő készletek vannak a különböző válla-

(DK)

latoknál hazánkban?

- Ezt a számot pontosan senki sem tudja. A fölösleges készleteket két évvel ezelőtt kb. 40 milliárdra becsülték. Ami azon kívül elfekvő, inkurrens, stb., de szerintem még föltétlenül használható lenne, az a 100 és a 150 milliárd között mozog, megbízható becslések szerint.
- Ide a vállalatok mennyi készletet hoznak el?
- Hát kérem, én nem is merem kimondani ezek után a számok után. Nálunk valamivel több, mint 1 milliárd a fölajánlott készletek értéke, de ha az összes magyarországi börzét vesszük, akkor sem ajánlanak föl többet 3-5 milliárdnál, összesen.
- Mi lehet ennek az oka, A vállalatok nem érdekeltek abban, hogy ide elhozzák, illetve eladják az elfekvő áruikat?
- Nem érdekeltek abban, illetve nem érzik, mert nem eléggé költségérzékenyek. Kifizetik a készletek után a 16 % kamatot, a készletek avulnak, romlanak, raktározni kell, nyilvántartani kell, ahelyett, hogy vennék a fáradságot és feltárnák a készleteket, de sajnos ez munkát jelent.

(Folytatás a következő oldalon.)

(DK)

- Vannak olyan nyugati államok, ahol gyakorlatilag készletek nélkül dolgoznak a vállalatok?
- Bizony, hogy vannak, kéremszépen. Nálunk a forgási sebesség valahol a 160 nap körül van, a Bécsi-út másik végén 8-9 nap, Japánban már megvalósították, hogy nulla készlettel dolgoznak, illetve nulla a formási sebesség.
- Itt a börzén mégis mit kaphat egy vállalat, hogyha elhozza termékét?
- A börzére felajánlott készleteket mi 18 szakcsoportra osztjuk, ami annyit jelent, hogy bárki a keresett cikket egy pillanat alatt meg tudja kapni, hiszen a legtöbb szakcsoport kínálatát számítógép rendszerekbe sorba. Sőt, hogyha valaki kérdez egy alkatrészt vagy egy vaskohászati terméket, számítógépről azonnal megkapja a feleletet, hol és mennyit tárol belőle.
- Érdekes pl. egy magánembernek is eljönni ide és mondjuk Zsiguli személygépkocsijához valamilyen alkatrészt keresnie?
- Hát természetes. Kérem a személygépkocsi alkatrészeket nemcsak, hogy Autoker cikkszám szerint rendezte a számítógép sorba, de gyártmányonként, ABC sorrendben is rendezve van. Tehát, hogyha azt mondja, hogy Skoda hátsó híd, akkor a Skodánál megnézzük a h-betűt és már tudunk választ adni.
- Ehhez még csak annyit, hogy a marketing börze máj 10-én csütörtökön 9 és 14 óra között tart nyitva a budapesti Metro-klubban.
- A főváros és Siófok között tartja sajtóértekezletét az új menetrendről a MÁV. Útközben jelentkeezett telefonon Bánkúti Gábor:
- Nagyobb kényelem és rövidebb menetidő a nemzetközi forgalomban, némi lassulás, egy-két helyen ritkítás idehaza, ezt igéri az új vasuti menetrend, amely a hagyományoknak megfelelően május utolsó vasárnapján lép életbe. Először a hazai változásokról: A Keleti-pályaudvar és Kőbánya-Felső, Budafok-Háros és Érd között, valamint a balatoni vonalon lesz nagyobb építkezés, emiatt a Keleti-pályaudvar érintő vonatoknál lesz jelentősebb változás. Még a főváros környékéről érkező vonatok is ritkábban járnak reggelente, más állomásra kerülnek át. Ugyanez a helyzet Budapest és Pusztaszabolcs között, ami főleg a komáromiakat érinti. Változás lesz a szombathelyi expressz menetrendjében. A Balaton

(DK)

északi partján új gyorsvonatpár indul. A déli parton állandó menetrend lesz, amit idényvonatok egészítenek ki, bár egyelőre kevés jel mutat arra, hogy a szezon meghosszabbító idegenforgalmi szándékot szolgálná a MÁV. Ujdonság, hogy már Siófokig járnak a villanyvonatok. Itt folyik az állomás korszerűsítése, év végéig elkészül az új Sió-híd is. Pécsi felé új ujdonság, korábban indul a Mecsek expressz oda és vissza. A Baranya expresszből Baranya-Zseric-lesz, kaposvári és harkányi közvetlen kocsikkal és megszűnik a Pécs-Miskolc közvetlen gyors. Helyette Budapest Déli pályaudvarra indul vonat. Pécsre, Kaposvárra, Bajára vagy onnan vissza majd a menetidő. Elég sok a változás a miskolci és a nyiregyházi vonalon is. Két szenzáció, Szeged és Szabadka között hosszú évek után megindul a közvetlen vasúti forgalom. A másik, az éjszakai postavonatok több vonalon utasokat is szállítanak. Így Győrbe, Nyiregyházára, Pécsre és vissza. Ez újra lehetővé teszi, hogy Budapesten töltsék az estét, esetleg színházba is elmenjenek. És még valami, az ingázók kedvezményét kiterjesztik a gyorsvonatokra is. Cserében viszont, jónéhány hétvégi távolsági személyvonat megszűnik. A nemzetközi forgalomban a legnagyobb ujitás, Budapest és Bécs között a Lehár és az Aragona expresszek légkondicionált komfort kocsikkal közlekedik, még hozzá felár nélkül, 1-osztályú jeggyel és a kedvezmények is érvényesek. A Lehárral egyébként csatlakozik a magyar vasút az Euro-City-lánchoz, melynek fő követelménye a kényelem és a gyorsaság. A menetidő ismét csökken 12 perccel, úgyhogy, aki este fél 7-kor fölül Pesten, az negyed 10 után már leszállhat Bécsben. A Wienerwalzer, amely nevét meghazudtolva Basellel köt össze, a jövőben nyáron se megy tovább Bukarestig, mert a kocsik kihasználatlanok ezen a szakaszon. Olaszországba viszont többen utaznak, ezért Dráva néven új expressz jár Budapest-Zágráb között, amely a Simplonhoz csatlakozik. Így Rómáig egy órárra rövidül az út.

Sport. -

Előzetes a dánok elleni labdarúgó mérkőzésről.--

- Reggel óta sok hallgatónk érdeklődött, hogyan lehet beutalót kapni az ugynevezett rekreációs, vagyis egészségmegőrző szanatóriumokba? Rövid válasz: Orvosi beutalót illetve javaslatot kell kérni.

(DK)

- Barát József moszkvai tudósítását a legutóbbi rádiókabaréból eltulajdonított mondással ajánlom figyelmükbe: Ugy látszik a TV nézéshez a SzU-ban is szükség van fegyverviselési engedélyre.

- A televíziódat ajándékozd az ellenségednek! Ezzel a felszólítással fordult a Pravda cikkének szerzője az olvasóhoz annak az írásának címében, melyben a szovjet gyártmányú színes TV-k gyakori gyulladásának robbanásának okait elemzi. Moszkvában 1980 óta 36-an lelték halálukat a szórakoztató eszköz előtt ülve, Csak idén 180 komoly tüzesetet okozott a színes TV-k robbanása,. A kár több mint 500.000 rubel.Öt évvel ezelőtt ugyan rendeletet hoztak a legveszélyesebb készülékek egyes alkatrészeinek cseréjére, ezt azonban nem hajtották végre. A moszkvai szervíz hálózat vezetője a Pravda munkatársának kijelentette, a TV már csak gyulékony jószág. Minden TV robbanás veszélyes, a japán is. A szerző utána nézett és megállapította, hogy nem minden tsz gyulékony, de különösen nem a japán gyártmányok. A moszkvai karbantartó hálózat vezetője nemcsak hazudósnak bizonyult,de kötelesség mulasztásban is elmarasztalható. A fővárosi TV szervizek ugyanis nem vállalják tulterheltségükre hivatkozva a készülékeknek a portól való megtisztítását. Hiszen ezért a munkáért csak 4 rubell6 kopejkát lehet kérni. A távolbalátó tulajdonosoknak marad tehát a remény, hogy a más TV.-je robban fel legközelebb és nem az övék. A cikk szerzője egyébként talált ezügyben pozitív példát is, igaz a határon túl. Volt ország, ahol mint írja, hasonló probléma merült fel. A gyártó új készülékre cserélte a gyulékonyakat. Mindez Magyarországon történt, ám a riporter szerint a SzU-ban ez az út alighajárható. Itt elérték a szabványosításnak azt a fokát, hogy minden TV robbanás veszélyes. A gyártók közötti verseny nem létezik. A megoldás? Konkurrencia a termelők és a márkák között, vagy oltókészülék minden TV-hez.

A műsorban elhangzott legfontosabb hírek röviden.

A Déli Krónikát Király Edit szerkesztette és Bocskai Zsolt vezette.

KOSSUTH - adó.

HÍREK.

14.00 h

Budapesten ülésezik az MSZMP központi bizottsága. --(ismétlés)

Genfben utazott a szovjet külügyminiszter, hogy a washingtoni diplomácia irányítójával előkészítse amájus végi szovjet-amerikai csúcstalálkozót. E, Szeverdnyadze és G. Shultz 26.-szor találkozik egymással. - Legutóbb áprilisban a washingtoni külügyminiszter járt Moszkvában. A két nagyhatalom politikusai most mindenek előtt a hadászati támadó fegyverek 50 %-os csökkentéséről cserélnek véleményt. Szovjet és amerikai szakértők egybehangzó véleménye szerint, kevés remény van arra, hogy a moszkvai csúcstalálkozóra elkészül az erről szóló szerződés tervezete.

Párizsban délután nyújtja be lemondását J. Chirac kormányfő. Várhatóan még ma ismertetik, hogy ki lesz a miniszterelnök.

Reagan amerikai elnök egyébként telefonon gratulált Mitterrand államfőnek újraválasztásához. Sajnálkozását fejezte ki, hogy már csak egy évig tud együttműködni a francia elnökkel.

M. Thatcher brit kormányfő üzenetében azt hangoztatta, hogy Mitterrand újraválasztása előnyösen biztosítja a vezetés folytonosságát a nyugat számára.

A hónap végén Kinába látogat a csehszlovák KP főtitkára. Milos Jakes felkeresi a Népi-Koreát és Mongóliát is. Csehszlovák pártvezető legutóbb 1959-ben járt Pekingben. Tavaly tavasszal Strougal volt a kínai fővárosban, nyáron pedig kollegája Csao Ce-jang kereste fel Prágát.

L. Strougal egyébként most egy hétre Braziliába utazott, ahol résztvesz egy gépipari kiállítás megnyitásán. A délamerikai országok közül Brazília a legfontosabb kereskedelmi partnere Csehszlovákiának.

Az elmúlt 2 évvel 150 millió forinttal csökkent a Magyar Tudományos Akadémia költségvetése. Ugyanakkor az Akadémia 500 millió forintot kapott az országos tudományos kutatási alapból és ez nagyrészt pótolja az elvonásokat. Erről LÁNG István főtitkár beszélt az Akadémia közgyűlésén. Hangsúlyozta, hogy a következő két évben minimális célként arra kell törekedni, hogy megmaradjon a tudományos kutatásokra fordítható összegek jelenlegi reálértéke és kisebb fejlődés is legyen. BEREND T.

(hírek, 14 h)

Iván elnök beszámolójában elmondta, hogy javasolták, a Parlamentben külön tudományos bizottság segítse az állami tudománypolitika kialakítását. Szólt arról is, hogy egyszerűsíteni kell a tudományos minősítéseket. Az volna a jó, ha az egyetemek legjobbnak ítélt doktori értekezéseit külön eljárás nélkül kandidátusi fokozattal ismernék el.

A vas megyei tsz-ek önkéntes segélyalapot hoztak létre. A tagok személyenként 50 forintot fizetnek be az első alkalommal, később évente 10-10 forintot. A várhatóan 800.000 forintnyi alapból baleset, betegség vagy más okok miatt rendkívüli segítségre szoruló tagok kaphatnak támogatást.

A hónap végétől új vasuti menetrend lép életbe. a MÁV-nál tartott sajtóértekezleten elmondták, hogy a Budapest-Bécs között közlekedő Lehat expressz ezentúl rövidebb idő alatt és az eddiginél nagyobb kényelmet nyújtva, Eurocity-vonatként közlekedik. A belföldi forgalomban újdonság, hogy az éjszaka közlekedő postvonatok ezentúl utasokat is szállítanak.

Ujdelhiben egy ember meghalt, 13-an pedig megsebesültek, amikor felrobbant egy pkol gép a Citibank helyi irodájában. Három sérült állapota válságos. A rendőrség szerint a robbanó szerkezetet valószínűleg egy aktatáskába rejtették el a tettesek. megfigyelők szerint elképzelhető, hogy szikh terroristák intéztek támogatás a Citibank fiókja ellen India fővárosában.

KOSSUTH-adó

1988 május 9.-i adás!

ECO - MIX

17.00 h

Gazdasági magazin

Szerkesztő: Domány András

- A mikrofonnál a szerkesztő, Domány András. Mai műsorunkban szó lesz a Vállalkozók Szövetségének elnökségi üléséről és a lengyel monopóliumok elleni állami fellépésről, az újságterjesztés egyes gazdasági dilemmáiról és az osztrák vámcsökkentésnek a magyar exportra gyakorolt hatásáról, - továbbá arról, hogy mit keres a Magyar Gazdasági Kamara képviselte Délkoreában, és miért lázonganak Szlovéniában a jugoszláv szövetségi kormány ellen. - Először azonban egy olyan eseményről számolunk be, amely hétfői adásunkkal csakis egy időben zajlik, pontosabban arról, hogy a General Impex külkereskedelmi vállalat átveszi a Kiváló Vállalat kitüntetését, mi nem számolnánk be, hiszen ilyesmi jónéhány céggel megtörténik ilyentájt, legfeljebb azon morfondíroznék, hogy változnak az idők, hiszen ezt a vállalatot, amely elsőként kezdett profilkötöttség nélkül, mindenfélével kereskedni, és így bemerészkedett mások hagyományos vadászterületeire, enyhén szólva nem fogadta szívesen a szakma, de most a Kiváló Vállalat cím átvételi ünnepsége előtt, NAGY László vezérigazgató érdekes ujságot közölt Előd Pállal.

- (Nagy László) A vállalat kollektívája úgy döntött, hogy azt az összeget, amit a Kiváló Vállalati ünnepséghez központi keretből kaptunk, azt nem használjuk fel saját ünneplésünkre,

-(tudósító) Mármint evésre, ivásra?

- Hát úgy is lehet mondani, hogy evésre ivásra, pesze abból az összegből nagy lakomát egyébként sem lehetne csapni, inkább jelképs megoldásnak szánjuk, és talán akarunk, el szeretnénk indítani ezzel egy őjszerű mozgalmat, Mi úgy döntöttünk, hogy ahelyett, hogy itt saját magunkat ünneplnénk, ezt az összeget felajánljuk a mozgáskorlátozottak egyesületeinek, országos szövetsége részére, és nagyon nagy öröm lenne a számkra, és igazán akkor érnénk el célt, hogyha egy bizonyos időn belül nagyon nagyon sok vállalat követné példánkat, mert egyrészt az emberek élete központi forrásokból mindazon problémákon segítené, ahol tudjuk, hogy kellene

(eco-mix)

segíteni, nem lehet. Nekem az a véleményem, hogy addig, amíg ezek a dolgok nem kerülnek valahova helyükre, mindenkinek, aki tud, segíteni kellene mindenkin, aki rászorul a segítségre.

- Egyébként milyen összegről van szó, amelyet a GEneralimpex át tud utalni?

- Itt most nincsen nagyon nagy összegről szó, hisz személyenként 100 ft-nak megfelelő összeget kapunk központi forrásból, tehát ez az összeg, mintegy 17.000 ft, de mi csak 170-n dolgozunk és, ha olyan nagy vállalatok, ahol sokezen dolgoznak, és nagyon sok vállalat követné ezt a gyakorlatot, az már egy jelentős támogatást jelenthetne, de hát ugye nemcsak ilyen forrásból és ilyen alkalomból támogatunk mi ilyen célokat, hiszen az elmúlt évek során támogattunk, - ha szabad úgy fogalmaznom, nemesebb célokat, hát így pl. az Országos Hemtológia- és Vértranszfúziós Intézet részére segítettünk műszer beszerzésben, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem ér- és szívsebészeti kilinkája részére ugyancsak egy drága berendezést szereztünk ugyancsak az érdekeltségi alapunkból. Támogatjuk pl. a Magyar Tornász Szövetséget, rendszeresen, vagy támogatjuk most a legújabb időszakban a Vigszinház tevékenységét, szóval segíteni kell egymáson, ez a lényeg!

-

- (szerkesztő) Ki kívánczik belőlem egy megjegyzés, de őszintén mondom, árnyéka sincs ebben a szemrehányásnak. Azért ezek a támogatások, reklámot is jelentenek.....emlegetik őket, és teljesen természetes, hogy a tiszteletre méltó célokat szövegelve, nyilván törekszenek is az ilyen mellékhatásra.

-

SIKERES VÁLLALKOZÁSOK

- (műsorvezető) Azt hiszem, alig három hónapos működés után, sikeresnek tekinthető maga a Vállalkozók Országos Szövetsége is. Az elnökség ülése után Simsa Péter elnökkel, és néhány elnökségi taggal beszélgetett Hollauer Tibor.

- (Simsa P.) Az állami- és a társadalmi szervek, politikai szer-

(eco-mix)

vek is befogadták a VOSz-t partnerként. Több mint egy hónapig tartott, amíg.....vették, ezt követően bankszámla nyitást kellett bizottsítani, közelmúlt napjaiban indult meg a tagdíjak fizetésének lehetősége, a mai naptól a Vérmező utca 6 Bp. I. kerületének lesz a VOSz központja és székháza, május 15-től kb. fog üzemelni ez az iroda.

- (tudósító) Úgy tudom és hát hallottam is, hivatalos állami szervezetektől, hogy elég nehéz kijöni a VOSz vezetőivel?

- Kérem szépen mi soha nem kértünk semmit, ami más kárára ment volna, sőt az volt a véleményünk, hogy a gazdaság egészének fejlődésével biztosítható csak a vállalkozások fejlődése, a legalapvetőbb igényünk is érvényesíteni szándék.....célunk a piaci részvételben azonos feltételek biztosítása minden résztvevőnek. A vállalkozásba vitt vagyoni eszközök tulajdonának és gazdasági célú szabad felhasználásának garantálása. Az elosztási rendszer elvi alapjainak tisztázása és szabályozása. Azt hiszem, hogy ezek olyan kérdések, amely minden egyes vállalkozó számára fontosak.

- Belépett már állami vállalat a szövetségbe, mert úgy tudom, hogy szabad az útja?

- (egy elnökségi tag) Nagyon sok, pl. tagjaink között tartjuk számon pl. a Dunai Vasművet, a Gépipari Tudományos Egyesületet, Országos Kereskedelmi- és Hitelbankot.

- Az állami irányítás és a VOSz álláspontjának különbségét én azt hiszem, hogy pl. a kiskereskedőknél nagyon érzékletesen láthatjuk, mert az állami irányításnak az a véleménye, hogy a bezáró üzletek száma nem olyan nagy és ez tolerálható és ez érthető az új adórendszer függvényében, és hát én úgy tudom, hogy pl. a VOSz-nak az az álláspontja, hogy igenis nagyon nagy pl. Budapesten 10 százalékos bezárás?

- Még több magánkereskedő fog bezárni, időnként a süketek párbeszéde folyik köztünk és néhány szervezet között,

- (elnökségi tag) Mi hónapokkal ezelőtt szintén az ilyen süketek párbeszédében ugye hangsúlyoztuk, hogy mi is végeztünk számításokat, ebből nagyon sokan be fognak zárni, feltehetően nem foglalkozott.....az az adóbevétel bejönni, amit vár ettől a körtől, mert egy szűkebb körtől visszafogott teljesítménytől.....ilyen volt az.....meg kell nézni, hogy mennyi érkezett be időarányosan

(eco-mix)

és akkor lehet, hogy az idő kezdi bizonyítani, hogy valamikor nekünk voltigazunk.

- (elnök) És azt hiszem, hogy a kisvállalkozások egésze 82-től napjainkig fényesen bizonyítja azt, hogy a gazdasági mozgások mennyire hajlandók a leírt elképzeléseket betartani, vagypedig a természetes gazdasági törvényszerűségek.....azt nem tudom csak megmondani, hogy mekkora és mennyi bizonyíték kell az ország gazdasági romlását illetően ahhoz, hogy kiderüljenek, hogy ezek eszközök nem megfelelőek?

- (elnökségi tag) Valószínűleg megáll a fejlődés lehetősége, ha egy kitermelt összegből 100 ft-t alapul véve a költségvetés bármely jogcímen, bármely csatornán 60%-1, tehát 60 Ft-nál többet von el, mert 40 ft-ra mindenképpen szükség van ahhoz, hogy valódi döntés eszköz maradjon a gazdasági tevékenységet végzőknél. Összeségében 60-nál több lesz,

- Most mennyi ez a 60?

- Meggyőződésünk szerint 90 százalék.

-

- (műsorvezető) Bizonyára lesz még sok vita egy-két másik állításról, de az úgy érzem mindenképp jó, hogy van markáns és szókimondó érdekképviselője a vállalkozói rétegnek. A napokban olvastam egy pénzügyminisztériumi nyilatkozatot, amely bizonyította mekkora szükség van erre. Eszrint nem idegen a hatóságoktól az a gondolat, hogy egy rendelkezést megváltoztatva, magánszemélynek is adjunk idegeforgalmi támogatást, ha valamit épít, létesít, nemcsak állami cégnek. Dehogyan ezt az értelmetlen megkülönböztetést eleve miért vették bele a szabályba? - arra nehezen tudnának épkezláb ávlaszt adni. - Más téma. Tudom, Lengyelország kapcsán ma a napi hírek érdekelnek mindenkit, az, hogy mi újság a sztrájkokkal. Úgy érzem azonban, hogy azért nem veszítette az aktualitását egy beszélgetés, amelyet nemrég készítettem Varsóban?

BELEVÁGTAK

- a lengyel pénzügyminisztérium a gazdasági reform részeként külön főosztályt hozott létre a monopóliumok elleni harcra. E rész-

(eco-mix)

leg helyettes vezetője, egy lelkes ifjú közgazdász, Riszard Jaczinow, számunkra sem valóság nélküli, amit mond.

-(Jaczinow) Kétféle módszer létezik, az egyik monopol szervezete szétverése, betiltása, amit sázmos országban régóta csinálnak. Mi viszont a monopolista gyarkolat ellen lépünk fel, mi tehát módszereket tiltunk bizonyos tevékenységeket korlátozunk, és nem szervezeteket, mert a nagyobb szervezeti egységekre a hatékonyság érdekében szükség lehet. Nem véletlen, hogy a fejelttebb országokban is létezik egy koncentrálóási folyamat.

- Igen, de azokban az országokban hiába van valaki belföldön monopol helyzetben, létezik import-rendszer. Lengyelországban viszont a divaza-hiány miatt nincs?

- Ez igaz, de ez nem változtat azon, hogy a szétaprózás csökkenti a hatékonyságot. Az a célunk, hogy minden szektor, minden gazdasági szereplő egyenlőre selyekkel indulhasson, tehát senki se juthasson könnyebben, kivételezés útján nyersanyaghoz, devizához és így tovább. Továbbá, a törvény tiltja az egyoldalú és kizárólagos szerződéseket az aránytalanul súlyos szerződési feltételeket, a túlzott árakat. Nem szabad.....amelyben a vállalatok felosztják egymás közt a piacot, a vevőket, vagy mennyiségi kontingenseket szabnak meg.

- És ha valaki ilyet tapasztal, akkor eljön önökhöz panaszra?

- Persze, bármely vállalat, tanács, felügyeleti, vagy ellenőrző hatóság panaszt tehet, erre mi kötelesek vagyunk vizsgálatot indítani, és végül haározatban mondjuk ki, hogy megsértette-e valaki a monopolista gyakorlatot tiltó rendelkezéseket, vagy sem.

- Bekapcsolódhat-e a kisipar....a monopolumok megszüntetésébe és kaphat-e ehhez önöktől pénzt?

- Ez attól függ, pl. a szolgáltatás és a kereskedelem terén biztosan bekapcsolódhat, de néhol a termelésben is. Pénzt mi nem tudunk adni, mert nincsen ilyen keretünk.

- Érzek én itt egy nagy ellentmondást. Nyugaton a tőke szeretne monopolhelyzetbe kerülni egyes területen, és az állam lép fel ez ellen, a lakosság érdekében, meg persze a többi tőkés érdekében. A szocialista országokban viszont az állam teremtette azokat a monopolumokat, amelyeket most önök, - mint a Pénzügyminisztérium

(eco-mix)

egyik része - felakarnak számolni, de ezözben más minisztériumok a saját ágazatunkban nagyon is ellenkezőirányba szeretnék mozgatni a dolgokat?

- Ezért is követünk mi más módszereket, mint Nyugaton, tényleg van ma is többféle törekvés, de ha kidolgozzuk az elképzeléseinket és ezeket az egész kormány elfogdja, akkor ebben más csak egyfelé húzhat mindenki.

- Ön említette a kereskedelmet és a vendéglátó ipart, Lengyelországban e területeket hatalmas merev monopol szervezetek uralják, amelyek ráadásul formailag szövetkezetek, tehát nyilván nehezebb hozzájutni?

- itt is szerenénk lépni, der ez jogilag valóban nehezebb és ahol v an már lehetőség, pl. hogy egy vajdasági fél a szomszédos vajdaságban nyisson üzletet, ott is akadályozza a megvalósítást az árúhiány. A kis árresek miatt.....kevés is a jelentkező a boltokra, de valamit a szövetkezeteknél is tenni kell. Ma pl. az egyéni parasztok csak a szövetkezeti monopol felvásárlónak adhatják el terményüket és ha nem viszi el, mert nincs elég embere, járműve, raktára vagy csak nem törődöm, akkor ezzel hatalmas anyagi- és politikai károk keletkeznek. Ezt tehát biztosan fel kell oldani, vásárolhasson fel bármilyen vállalat, vagy magán személy.

-

BESZÉD TÉMA

- A lapterjesztéről egyre többen panaszkodnak, köztük a gyakran bírált Posta vezetői is. Egy nyilatkozatból nemrég az derült ki, hogy valaki kívülről szabja meg a Postának, mennyi maradhat meg a kinyomtatott lapokból. E furcsaság nyomában jutott el Szörényi Péter, a Posta központjában Duginyiné, Lénárt Margit ügyosztályvezetőhöz.

- (Duginyiné) A Postának a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala határozta meg, még 1983-ban a remittenda százalék mértékét 5%-ban, egyébként a remittendát mi csak az árusításban értékesített lapmennyiségre vonatkoztatjuk, tehát nem az összes értékesített példányra.

- (tudósító) Gondolom ez önök számára nem kedvező, hogy nem önök

(eco-mix)

állapíthatják meg, hogy mekkora remittendát adnak egy lapnak.

- Valóban, hiszen minél alacsonyabb remittendával terjeszthetünk egy lapot, annál kisebb a kínálat lehetősége. Egyébként ha túl szalad a remittenda, 5% fölé, akkor az eladás is lényegesen jobban emelkedik, erre számszerű példáunk is vannak, tehát, ha több az eladatlan lapmennyiség, nagyobb a kínálat, jobb az eladás. Pl. tavaly keresett hetilapoknál volt példányszám korlátozás, voltak olyan lapok, amelyeket remittenda mentesen kellett árusítanunk, ha nincs papír, akkor egyszerűen nem tud a kiadó sem több lapot adni nekünk, és akkor nekünk kötelességünk minél kevesebb remittendával terjesztetni és akkor ennek az a következménye, hogy a vásárló nem mindig tudja megvásárolni, amit keres.

- Ez a rendszer engem a tervutasításra vagy gazdálkodásra emlékeztet?

- Hadd mondjam,

- Amitől nem hatékony,

- Igen, nekünk van egy javaslatunk, amit a kiadókkal közösen készítettünk, mi nagyon szeretnénk, ha nem csak az árusításnak értékesített lapmennyiségre lenne, hanem az összes értékesített lapmennyiségre vonatkoztatnánk a remittenda számítási módját, és nem ilyen laponként kellene figyelnünk egy, három, négy, öt, hanem globálisan a napilapoknál 6% remittendában gondolkodtunk, a többi lapokban pedig 3%-ban.

- De már ne hargudjon, de ez tkp. játék egy adott határon belül. Én azt hiszem, hogy az lenne a szerencsésebb, ha ezek a remittenda mutatót csak a statisztikai mutatót csak a statisztikai adatok kedvéért számolnák, és nem azért, hogy ezt szigorúan, vastörvénnyel be kell tartani?

- Én ketté választanám a feleletet, valóban jó lenne ennek feltételei vannak, hiszen egy nyugati országban, ha 15-20%-s remittendával terjesztenek egy lapot, az már kiváló terjesztés, eredménynek számít. Mig Magyarországon elsősorban a papír gazdálkodás, tehát a papír hiány miatt nem vagyunk ebben a helyzetben, a másik pedig ez a merevség, az az igazság, hogy ezt az 5%-ban meghatározott remittendát gyakorlatilag szinte nem volt év, hogy mi be tudtuk volna tartani, majdnem mindig fölötte voltunk, de amikor jönnek ilyen, ilyen takarékosági intézkedések, és mi nem igény-

(eco-mix)

lünk, hanem szétosztunk, mi ehhez szoktatjuk szinte az embereinket, hogy hetente figyelje, nem ment a lap csökkentsen, keresték a lapot, emeljen.

- (műsorvezető) Úgy érzem túl sok a képtelenség ebben az ügyben, ezért meg fogjuk kérdezni a megszűnt a Tájékoztatási Hivatal örökösét, a MINISZTERTANÁCS hivatalát is, szerintük jól van-e az, amit hallottunk?

KINTTRŐL JÖTT

- a hír, hogy Ausztria csökkentette egy sor magyar termék eddig elég magas vámját. Az első magyar hivatalos nyilatkozatok szerint így nőhet pl. a gépipari export a szomszéd országban. Merza Jenő, JUHÁSZ Jenőt, a gépekben illetékes TECHNOIMPEX Külkereskedelmi Vállalat főosztályvezetőjét kérdezte erről.

- (Juhász J.) A szerszámgépek vámtétele 10- és 15 százalék között van, ami nem különösebben magas, tehát versenyképességünket a piacon nem elsősorban mondjuk a vám határozza meg, hanem a technikai színvonal fejlettségétől a szállítási készségtől a műszaki kiszolgálás színvonalától.

- (tudósító)a szerviz például.

- Igen, pl. van-e szerviz, az milyen hatékony, mennyire gyors, és nem utolsósorban az ártól.

- Akkor tehát független attól, hogy mekkora a vám?

- Egy vevő nem feltétlenül fog azért egy másik partnert keresni, mert a vám az 1-2%-l csökken, valakinek a javára, én azt az árat szeretném a piacon elérni, - magyar szerszámgép exportőr, - ami ezért a termékért ott elérhető. A mi versenytársaink, nyugati cégek, ezekben a fejlett technikájú termékekben és nekünk velük kell konkurálni.

- Akkor végsősoron itt arról van szó, hogy az eladó haszna lesz nagyobb, ha megtudja tartani alacsonyabb vámtételek ellenére is ugyanazokat az árakat, amelyekkel korábban dolgozott?

(eco-mix)

- Természetesen egy alacsonyabb vámtétel mellett elvileg megvan a lehetőség arra, hogy mi növeljük az export árainkat, ugye a magyar export árak növekednek valamelyest.

.- És a vevőnek ugyanannyiba kerül, mint eddig.

- Na most, hát a vevő is tudja azt, hogy csökken a vám, és ebből nyilván azt keresi, azt az árut keresi, ami kevesebbe kerül a vámcsökkentést mértékének megfelelően.

- És van ilyen áru?

- hát ezekben a termékekben,a vám az csak kismértékben orientált, tehát a vámnak a változásai önmagában nem fogja azt jelenteni, hogy mi kényetelenek leszünk a termékeknek az árát mondjuk megtartani és ezzel a csökkent vámmal javítani fogjuk esetleg piaci helyzetünket. Nem valószínű. Meg kell azt is említeni, hogy az Ausztriába és általában bármelyik piacra szállított fémmegmunkáló szerszámgépeknél mi nem egyszerűen egy széria gépet adunk el, hanem technológiát, kiegészítet, tehát ebből a szempontból tekintve is valószínűtlen, hogy a vám különösebben nagy hatással legyen a mi piaci helyzetünkre. 1987-ben, a vállalat ausztriai össz-exportja kb. 550 millió forint ami durván 11,5-12 millió dollár, erre az évre is hasonló színvonalú exportot tervezünk a piacra, az exportunkon belül növelni kívánjuk a fémmegmunkáló szerszámgépek kivitelét, és hát keressük azokat az együttműködési lehetőségeket, ahol termelési alapon tudunk együttműködni osztrák cégekkel.

- Van erre magyar érdeklődés? Persze mielőtt eljöttem önhöz, én megakartam kérdezni azt, hogy ennek amostani vám-könnyítésnek látszik-e már hatása, tehát hogy megkeresték-e magyar gyártók önököt, hogy szeretnének most eladni Ausztriában, vagy többet szeretnének eladni, mint eddgi, hiszen érdemes, de hát akkor ez a kérdés nem kérdés?

- ebben a pillanatban még nem tudjuk azt, hogy a vámmérséklés hatása mennyire fogja arra orientálni a magyar termelő vállalatokat, vagy az osztrák piaci elhelyezést kereső vállalatokat arra, hogy fokozzák erőfeszítéseiket az osztrák piac bővítésére, a piac meghódítása érdekében többet tegyenek, mint eddig.

- Miért két hét nem elég idő arra, hogy ez kiderüljön Magyarországon?

- Hát ön is nagyon jól tudja azt, hogy egy országban sem olyan

(eco-mix)

rugalmas a gazdaság, hogy egy-két hét alatt alapvetően megváltoztasson beidegződéseket, szokásokat.

-

HÁÁÁÁÁT

- bennem az a kérdőjel maradt meg, hogy a nemkevésbé igényes NSZK-ba miért aránylag jóval több magyar több magyar gépet eladni, mint Ausztriába? - ha vám ilyen kis szerepet játszik? Rejtély. - Viszont most vámokról fogunk hallani jóval messzebből is, egy olyan országból, amellyel nyíltan, csak a közelmúltban kezdünk kereskedni.

-

TÁRCSÁZTUK

- Délkoreát, a Magyar Gazdasági Kamara nemrég nyílt főúri irodájának vezetőjét, CSÁNYI Sándort. A vonal bpi végén Vichek Ferenc kérdezett.

- (CSÁNYI) Az első benyomásaim kedvezőek akoreai partnerek igen nagy érdeklődéssel fordulnak az irodához és keresik a magyar kapcsolatokat, gyakorlatilag naponta több, mint 10-15 tárgyalást bonyolítunk le és állandó, általános és részletes információkat adunk. A magyar export tekintetében gyógyszeripar területén látszik a legtöbb érdeklődés, acélipar területén, különböző építési, építkezéshez szükséges anyagokat, acéllemezeket szeretnének vásárolni. Alumínium alapanyag, félkésztermék a következő, amit mondanék, és amit népszerűsíteni szeretnék, az az élelmiszer, úgy néz ki ez lesz a legnehezebb.

- Miért tartja nehéznek az élelmiszer értékesítést?

- Hát azért, mert rendkívül magas vámok vannak életben, eléggé védik a saját termelési kultúrájukat a koreai termelők és ebből adódóan rendkívül magas vámtételekkel kellene megküzdeni a magyar exportőröknek. Emellett egyes területeken, mint pl. húsipar területén, rendkívül szigorú egészségügyi szabályozás van életben, hasonlóan szigorúak, mint a japán vagy az amerikai.

- Mekkora forgalom az, amiért már érdemes fenntartani egy ilyen

(eco-mix)

kamarai kirendeltséget?

- Én úgy gondolom, hogy első időszakban nem feltétlenül a számszerűség a lényeges, meg kell azonban mondjam, hogy már tavaly is a forgalom meghaladta a két ország közötti forgalom meghaladta a 12 millió USA-dollárt, arra szeretnénk koncentrálni, hogy újabb és újabb magyar export lehetőségeket tárjunk fel.

- Mit gondol, mi lehet az első üzlet, amit megköt, vagy aminek megkötéséhez közvetlen segítséget nyújt?

- Egy nagyon fontos témát kifelejtettem mondani, gyakorlatilag a TUNGSRAM-nak a nátrium lámpái és egyéb világítótechnikai berendezéseit, ezelből épp most vagyunk végső stádiumban egy új szerződés aláírásáról, és megkezdtük a SKÁLA Zöldséggel és a MONIMEPX-el borok és szeszesitalok értékesítésére vonatkozó tárgyalásokat. Azt hiszem a leggyorsabban itt lehet eredményt elérni, eddig az üzleti forgalom jórészt indirekt módon bonyolódott, és hát a két iroda nyitása, ugyebár avan Budapesten egy irodája és itt pedig a Kamarának, ettől azt várjuk, hogy a közvetlen üzleti kapcsolatok kialakulnak.

- Kockáztasson meg azért egy számot, miből néhány éven belül mekkorára várható a növekedés a forgalomban?

- Hát nagyon nehéz három hét után prognosztizálni, (nevetve mondja) én azonban úgy ítélem meg, hogy már az első időszakban, tehát az iroda nyitásától számított egy éven belül feltehetően, legalább egy 50%-l emelkedik a forgalom, és én úgy gondolom, hogy ez a fejlődési ütem két-három évig még tartani fog, ha nem gyorsul.

OLVASTUK

- hogy a jugoszláv parlament következő ülésére készülve az egyik tagköztársaság, Szlovénia képviselői testülete példátlan határozatot hozott. Kötelezte a belgrádi képviselőházban ülő szlovéneket, hogy javasolják a bizalom megvonását a Branco Mikulic vezette központi kormánytól. Persze a szlovéneknek nincs többségük, de a gesztus a viták éleződésére mutat az országos pártértekezletre is készülő sok gonddal küzdő Jugoszláviában. Orbán György világítja meg a hátterét annak, hogy e javaslatot a kormány-ellen éppen az

(eco-mix)

északnyugati köztársaság tette meg.

- (Orbán Györgyi) Hogy miért éppen Szlovénia? - nos, azért, mert az államszövetséget alkotó hat köztársaság, és két autonóm tartomány közül ő a legfejlettebb és így őt sujtja leginkább az egységes jugoszláv piac hiánya, és a különböző köztársaságok közötti nyomasztó gazdasági különbség. Hogy miért alakult úgy, hogy Szlovénia legfejlettebb, óriási vita folyik a sajtóban. A szlovének úgy tartják, hogy a többi köztársaság kizsákmányolja őket, mert ők fizetnek a legtöbbet a fejletlen területeket támogató alapba. A többiek viszont azt állítják, hogy Szlovénia zsákmányolja ki őket, mert olcsó alapanyagokból, és olcsó munkaerővel drága késztermékeket állít elő. Jene Stanolnik, a Szlovén Köztársaság most megválasztott elnöke, aki sokévig dolgozott Genfben, mint az ENSZ európai gazdasági bizottságának elnöke, azt mondja, hogy nem arról kell vitázni, hogy ki kit zsákmányol ki, ez a téma olyan régi, mint maga a világgazdaság, mindig voltak és lesznek is aránytalanságok a kereskedelemben.átalakítás kell, és demokratikus viszonyok, mert az még nem demokrácia, amikor mindenki azt mond, amit akar. Azt azonban mindenki elismeri, Jugoszlávia szerte, hogy a szlovének sokkal jobban dolgoznak, mint a többiek, és a termelés hatékonysága is sokkal nagyobb, mint a más köztársaságokban. Ezt a szorgalmat és precíz munkát egyesek visszavezetik az 1200 éves német uralomra, amely 1918-ig tartott, míg az ország többi része török fennhatóság alatt volt. Ami a szlovén gazdaságot illeti, Jugoszlávia 23 millió lakosából 2 millió szlovén adja a jugoszláv össztermés 16,9 %-t. Szlovéniából származik a jugoszláv konvertibilis kivitel 25%. Nem véletlen, hogy Mihail Gorbacsovot is odavitték üzemlátogatásra az ISZKRA mikroelektronikai üzembe,..... A személyi jövedelem 1985-ben Macedóniát és Szlovéniát összehasonlítva, egy az 1,8-hez alakult, míg ez az arány egy a 2,9-hez volt. Jugoszláv sajátosság, hogy a szövetségi kormányfőnek, Mikulicnak, kisebb a személyi jövedelme, mint Zemjavicnak(?), mert ő Szlovéniából került az államelnökség alelnöki posztjára, míg Mikulic Bosznia-Hercegovinából, a kormány.....Ami a többi köztársaságnak azt a vádját illeti, hogy Szlovénia olcsó alapanyaggal és olcsó munkaerővel drága készterméket állít elő, igaz. A fejletlen

(eco-mix)

köztársaságokból tömegesen vándorolnak oda, ezért Szlovéniában a fizetések közötti arány 1:15-höz, tehát nagyok a különbségek. Egypélda a drága késztermékekre: míg egy Gorénye gyártmányú színes TV Boszniában 2.100 nyugatnémet márka, addig egy ilyen típusú Philips készülék az NSZK-ban 1.500 DM. Szakemberek szerint ezek az aránytalanságok azért lehetségesek, mert Szlovénia monopol helyzetben van a jugoszláv piacon. Mindazonáltal Szlovénia a legkonstruktívabb a bajok orvoslásában. Igaz, hogy a fejletlen területeket segítő alapba nem akar még nagyobb összeget befizetni, mert az a véleménye, hogy a pénz nem a legmegfelelőbb helyre kerül. Ezért azt javasolja, hogy a vállalatok önzetlenül, egymáson keresztül áramoltassák a tőkét, kihagyva az állami, bürokratikus intézményeket. Szlovénia mindennek előtt az egységes jugoszláv piac megteremtését sürgeti, mert szinte hihetetlen, hogy a termékek 70%-a a különböző köztársaságok határain belül cserél gazdát. Az álláspontjuk, hogy egységes piac megteremtése az egyetlen út, amely kiveti Jugoszláviát a válságból.

- ECO-MIX - a gazdasági magazint Domány András szerkesztette.

- 000 - 000 - 000 -

KOSSUTH ADÓ

18.30 h

ESTI MAGAZIN

A mikrofonnál Bocskai Zsolt.

Végetért a párt Központi Bizottságának mai ülése. A testület megvitatt és elfogadta az országos pártértekezlet előkészítésével összefüggő feladatokat, a szervezeti és ügyrendi kérdésekre valamint az állásfoglalás tervezetre tett javaslatokat, továbbá a társasági törvény irányelveit.

A központi bizottság üléséről közlemény jelenik meg.

Röviden a műsor tartalmáról. --

-

Részletes tudósítások interjúk:

- Délután befejeződött a Magyar Tudományos Akadémia közgyűlése. A mai nap eseményeit Tarján Miklós és Eke Károly foglalja össze:

- BEREND T.Iván elnöki beszámolójának első részében a kutatási szféra belső kérdéseivel foglalkozott. Elmondta, hogy a szelektív fejlesztés a kutatásban is nélkülözhetetlen. De néhány javaslattal ellentétben, feleslegesnek tartotta az Akadémia jelenlegi irányítási rendszerét radikúlisan átszervezni. A kutatás belső kérdései után Berend T.Iván áttért vitaindítójának másik nagy témájára, a nagyjelentőségű kormányzati döntések előkészítésében való akadémiai közreműködésre:

- (BEREND T.) Az Akadémia szakértői tanácsadói tevékenysége az elmúlt közgyűlés óta rendkívül kiterjedt, úgyszólván példátlan volt. Állásfoglalásaink révén az elmúlt évben talán sikerült, ha szerény mértékben is, de hozzájárulni egy jobb társadalmi gazdasági kibontakozás és kormányzati munkaprogram kidolgozásához. Alapjában mégis elégedetlenek vagyunk e véleményező tevékenység hatékonyságával. A két adóreform esete a legtanulságosabb ebből a szempontból. Az ilyen típusú társadalmi vitákban születő állásfoglalásokból megítélésem szerint leginkább csak megfogalmazási fordulatokat, illetve részlet módosítási javaslatokat tudnak honorálni. A döntéshozás előtti hónapok vagy hetek másra aligha

(EM)

adnak lehetőséget. A nagysúlyú döntéseket nem szabad pusztán az apparátusokban készíteni. Majd félig meddig formálisan megvéleményeztetni, hanem a sz. ellemi erők koncentrációjával kell létrehozni. Ezentúl rendszeres tanácsadó testületek és a nyilvános vitákön zajló véleményezése együttesétől várható igazán hatásos tudományos közreműködés.

Tisztelt Közgyűlés! Szólnom kell az MSZMP jövő heti párértékezetének tézis tervezetéről készített elnökségi állásfoglalásról. Javasoltuk, hogy a legfőbb politikai és gazdasági kérdésekre koncentrálvá, a végleges dokumentum egyértelműen fogalmazza meg a részleges, foltozgat jellegű, egymásnak elkerülhetetlenül is ellentmondó vagy meg nem felelő elemeket összeillesztő további korrekciós folyamat helyett, az átfogó reform koncepcióját, mely a társadalmi, politikai intézményrendszer esetében is kiemelne országunkat a szocializmus korábbi, sztálini kiindulása felfogására alapozott szerkezetekből.

-

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- (tudósító) Láng István főtitkár ismertette azokat az intézkedéseket, intézetek összevonását, átszervezését, amelyekkel pénzt takarítottak meg. (Ism. 585) A sokszínű, időnként heves vita lezárása után az elnök és a főtitkár válaszolt az akademikusok kérdéseire, majd a határozathozatalra került sor. Az elfogadott határozatból idézem: "A közgyűlés ismételten kinyilvánítja arra irányuló készségét, hogy a MTA résztvállaljon az ország gondjainak megoldására irányuló erőfeszítésekből, azokkal az eszközökkel, amelyekkel rendelkezik, és azokon a területeken, amelyek felett befolyása van. Az Akadémia testülete döntött a tudományos minősítés korszerűsítéséről is. Röviddel adásunk előtt véget ért a MTA idei 148. közgyűlése.

-

Nemzetközi összefoglaló:

- Két órával J. Chirac lemondása után az újonnan választott köztársasági elnök M. Rocard, ismert szocialista párti politikust nevezte ki miniszterelnökké. Ezzel véget ért Franciaország politikai életének különös intermezzója a két esztendő politikai társbérlet. Tudósítónk Ónódy György.

- Még jól emlékszem arra, amikor Chirac 1986 március 26-án diadalittasan vonult be az elnöki palotába, ahol is a köztársaság elnöke felkérte őt a kormány megalakítására. Sokan azt gondolták akkor, Chirac is ezt remélte, hogy a következő alkalom az a ceremónia lesz, amikor is köztársasági elnöknek iktatják be. Az időközben eltelt két év a politikai társbérlet időszakában meglehetősen kemény politikai bírkózás volt a jobboldali kormányfő és a szocialista párt színeit képviselő Mitterrand közt. A küzdelmet végül is Chirac vesztette el a vasárnapi elnökválasztáson, ennek következménye a mai lemondás. A mai nap krónikája egyébként az, hogy Chirac búcsúmegbeszélést és ebédet adott kormánya tagjainak, majd 15.30-kor megérkezett az Elyseé Palotába. 15 perccel később fogadta őt az elnök. Megbeszélésük 10 percig tartott. Utána az elnöki palota főtitkára kísért ki a díszudvarra. Chirac természetesen úgy gondolja, hogy csak egy csatában maradt alul és csapatát már arra készíti fel,

(EM)

hogy ha feloszlatták a nemzetgyűlést és új választásokat írnak ki, a jobboldalnak azokkal az együttműködésre kész erővel amelyek kitartanak mellette, megpróbálja megakadályozni, hogy az elnöki többség megszerzése után parlamenti többséget szerezzen a baloldalnak a Mitterrand köré csoportosuló része. Chirac lemondását az új kormányfő M. Rocard kinevezése követte. Rocard a szoc.párt régi tisztségviselője. Idén sokáig úgy tűnt, hogy indul az elnökválasztáson, de Mitterrand jelölése miatt elállt ez eddigi elképzelésétől. Már akkor olyan hírek terjedtek el róla, hogy Mitterrand megválasztása esetén cserében övé lesz a miniszterelnöki tárca. Mindettől függetlenül is a mai helyzetben Rocard személye tűnik a legalkalmasabbnak a kormányfői posztra. Rocard ugyanis képes és kész is arra a nyitásra, amelyre a szoc.pártnak a jelenlegi helyzetben szüksége van, de ami egyébként összhangban is van a jelenlegi útkereső folyamatokkal, azokkal, amelyeknek célja partnerként megszerezni a jobbközépen lévő politikai erőket.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- Genfben érkezett Sevardnadze szovjet külügyminiszter, aki holnap és csütörtökön amerikai kollégájával folytatja Gorbacsov és Reagan május végi moszkvai tárgyalásainak előkészítését. A TASSz diplomáciai tudósítója kommentárt fűz a holnap kezdődő találkozóhoz, jelenti Moszkvából Hável József:

- Mint a tudósító rámutat, a szovjet-amerikai külügyminiszteri tárgyalások már hagyománnyá váltak, tárgyszerű és építő jellegű légkörben zajlanak le. A továbbiakban a tudósító emlékeztet arra, hogy tavaly novemberben Sevardnadze és Shultz sikerrel egyeztetette azokat a rendezetlen kérdéseket, amelyek a rakéta megállapodás tervezetében még kidolgozatlanul maradtak. Ennek az eredményes egyeztetésnek volt azután köszönhető, hogy Gorbacsov amerikai látogatása idején alá lehetett írni a rakéta megállapodást. Minden jel arra vall, hogy a holnap kezdődő találkozó, folytatja a TASSz diplomáciai tudósítója, az utolsó lesz Reagan elnök május 29-én kezdődő moszkvai látogatása előtt.

- Lengyelországban a sztrájkok nem kapták meg a munkásság, a társadalom támogatását, jelentette ki a kormányzóvivő, akinek mai sajtótájékoztatóján ott volt tudósítónk László József is.

- J. Urban azt fejtegette, hogy a kormányzat megérti annak a sok embernek a türelmetlenségét, aki nehéz körülmények között él és a hatalom ebből a helyzetből levonja a szükséges tanulságokat. Ugyanakkor tény, hogy azok, akik készek voltak arra, hogy az ország sorsával játszanak, nem szereztek nagyobb támogatást, nem sikerült kihasználniuk az elégedetlenséget és kisiklatniuk a reformot és a megújulás politikáját. Az a felelősségérzet és megfontoltság, amelyet a társadalom nagy része ebben a nehéz időszakban mutatott, kedvező prognózis a reform és a demokratizálás számára, hangoztatta a szóvivő. Urban ugyanakkor utalt arra, az incidensek arra készítetnek, hogy a reformot következetesebben a társadalom számára érezhetőbben vezessék be és az intézkedésekhez eredményesebben szerezzék meg az emberek támogatását. Urbant kérdezték a sztrájk helyzetről is. Kiderült, a Gzdanski Lenin Hajógyárban változatlanul tart a sztrájk, a gyárban mintegy 400 ember van. Ugyanakkor a szóvivő cáfolta, hogy sztrájk lett volna a varsói Ursus Traktorgyárban. Ott mintegy 150 ember elfoglalta az egyik ebédlőt, majd az igazgatósággal és az önkormányzat képviselőivel folytatott megbeszélés után távoztak. Az egyetemeken nincs sztrájk, viszont ma 4 egyetemen és

(EM)

főiskolán tartottak gyűlést a diákok. Az elmúlt napokban rendzavarás és egyéb szabálysértés miatt 10 embert tartóztattak le. Kihágás miatt 20-at ítéltek el 2 héttől 3 hónapig terjedő elzárásra, 111-et pénzbüntetésre, 80 ember ellen pedig a szokásos módon indítanak szabálysértési eljárást. Szóba került az egyház közvetítő szerepe. Erről Urban azt hangoztatta, hogy az egyház megbízottai gyakorlatilag kudarcot vallottak Nowa Hutában és a nagy gazdasági veszteségek miatt nem lehetett tovább várni. De az ottani őrizetbe vétel, mármint a sztrájkbizottság őrizetbe vétele nem jelenti azt, hogy ezt tekintik a hatóságok az egyetlen üdvöztető módszernek. Az országban kialakult helyzetről egyébként az államtanács elnökhelyettese Barczikowski tanácskozott Glemp érsekkel. Holnap kerül a parlament elé a kormány-nak szóló rendkívüli fölhatalmazásról a törvényjavaslat. Ez a jelek szerint az utolsó órákban is változik. Mindenesetre az bizonyos, hogy a sztrájkjog korlátozása már nem szerepel az indítványban. Ez ellen a szakszervezetek a múlt héten nagyon határozottan tiltakoztak és ezután változtatták meg a törvényjavaslatot.

Peresz izraeli külügyminiszter Madridban két szovjet szakértővel folytatott eszmecserét. A találkozó munkaebéd keretében zajlott le. Az izraeli nagykövetség szóvi vője mindössze annyit árult el, hogy Peresz hangsúlyozta, a Közelkelet legutóbbi eseményei még sürgetőbbé teszik a válság rendezését. Az izraeli diplomácia vezetője a Szocialista Internacionale tanácsának holnap kezdődő értekezletére érkezett a spanyol fővárosba. A szovjet szakértők pedig megfigyelőként vesznek részt a konferencián.

Lemondott Klaus von Dohnányi, vagy ahogy a németek mondják Dohnany Hamburg szociáldemokrata főpolgármestere, jelenti Szalay Zsolt.

- A váratlan bejelentés úgy érte a párt hiveit, mint a hideg zuhany és egy pillanat alatt elsöpörte azt a pezsgős örömmámort, amelyben azóta úsztak, hogy vasárnap fölényesen megnyerték a schleswig-holsteini választásokat. A szociáldemokraták bonni központjában ugyan azzal érveltek, hogy von Dohnany már a múlt hónapban tájékoztatta visszavonási szándékáról Vogel pártelnököt, de azt elismerték, hogy csak a szándékról tudtak. Maga a kikötőváros első embere ujságírók előtt azt mondta, hogy elege volt. Husz évi közszereplés, 7 évi főpolgármesterség.

(EM)

és 5 tartományi választás után úgy érezte, hogy elfáradt. A politika meghatározott időre szóló feladat, tette hozzá. Az embernek tudnia kell, hogy mikor akarja elkezdni és mikor akarja abbahagyni. Szeretett volna már korábban lemondani, de a bejelentéssel még meg akarta várni a schleswig-holsteini választást. Visszavonulása június 1-re szól. Szerinte a tavaly óta működő hamburgi szociáldemokrata-szabaddemokrata szövetség minden további nélkül folytathatja munkáját.

A horvát képviselőház határozatban kötelezte a jugoszláv parlament horvát képviselő csoportját, hogy szombaton vesse fel a bizalmi kérdés a szövetségi kormánnyal szemben a törvényhozásban. A múlt hét végén hasonlóan döntött a szlovén képviselőház is. A horvát tagköztársaság képviselő háza kétnapos vitát folytatott a Mikulic kormány elmúlt két éves tevékenységéről. A vitában 70 képviselő szólalt fel és az elfogadott határozat megállapítja, hogy a jugoszláv szövetségi kormány jelenlegi összetételében képtelen megvalósítani az elfogadott gazdasági politikát. A szövetségi kormánynak mielőbb konkrét programot kell kidolgoznia és a parlament elé terjesztenie a jugoszláv gazdaság szerkezeti átalakításáról, a válság leküzdését csak ez biztosíthatja, hangsúlyozza a horvát képviselőház határozata.

- A szovjet tudományos akadémia rehabilitálja Buharint, az önkény áldozatát. Visszaadja akadémikusi címét. A szó ismét moszkvai tudósoké:

- Az akadémia elnöksége határozatot hozott arról, hogy összehívják a szovjet tudományos akadémia közgyűlését és azon javasolják az akadémia közgyűlés 1937 május 21-i határozatának semmissé tételét. Ez a határozat szólt arról, hogy Nyikolaj Buharint kizárják az akadémia rendes tagjainak sorából és elnökségéből. Az Izuesztina kommentárt fűzve a ma nyilvánosságra került döntéshez, rámutat arra, most napirendre került elméleti örökségének viaszszolgáltatása a tudomány számára. Ebben az örökségben, huzza alá a szovjet lap, nem minden egyértelmű. Buharinak voltak hibás, az idő által nem igazolt álláspontjai is. Lenin nem egyszer vitába sz állt vele. Ugyanakkor az a tény, hogy Buharin örökségét évtizedeken át kiiktatták társadalomtudományaink tárházából, elszegényítette, csonkává tette ez a tárházat, emeli ki az Izuesztina, amely felhívja a figyelemet arra, hogy Buharin örökségében sok minden van, ami összeeseng mai gondolatainkkal.

(EM)

Ismét hazai témák:

- Ülést tartott a bányaiipari dolgozók szakszervezetének elnöksége. Az egyik napirendi pont keretében a bányászok munkabérével és keresetével foglalkoztak. Erről is kérdezte Varga Zsuzsa Schalkhammer Antalt az ágazati szakszervezet titkárát:
- Ön béralkuról, béregyeztetésről beszélt. Milyen béralkuról van itt szó?
- A bányászat közgazdasági környezete és rá vonatkozó jövedelem szabályozás az elsősorban a szénbányászatra, vonatkozik olyan, hogy nem teszi lehetővé a vállalati nyereség megtermelését. Ezért vállalati saját eredményből képzett bérfejlesztésről, béremelésről szó sem lehet. Ez mindig központi egyezkedés, könyörgés árán megvalósított bérfejlesztés, amely nem illeszkedik bele sem a piacgazdálkodásba sem a verseny szektorba. A másik megállapításunk, hogy a múlt évben ismételten a bányászat keresetének alakulása lényegesen elmaradt az ipar kereset fejlesztésétől, márpedig a 86-os ide vonatkozó állami Tervbizottsági határozat úgy szól, meg kell őrizni a bányászat bérkiemeltségét, legalább az ipari átlag szintjén. Az ipar 8.1 %-ot fejlesztett, pl. a szénbányászat csak 3.9 %-ot. Kérjük ezt hjaladéktalanul rendezni. Kedvezőtlenül érintette a bányaiipar az adóreform, amely most már egyre inkább köztudott, hogy nivellál. A kiemelkedő teljesítményre, többlet munkavállalásra nem úgy ösztönöz, mint ahogy azt az eredeti elképzelések tartalmazták. Azért gondok vannak a hétvégi termelés megszervezésében és igazán a szakszervezetnek el kell azon gondolkodni, hogy amikor sokkal kevesebb nettó jut ugyanazért a többlet munkavállalásért a bányász zsebébe, hogy szervezze, hogy orientálja a szabadidőben a többlet termelést. Most is évente 1-1.5 millió tonna szenet szabadnapon termelnek. Ez mutatja a bányászati bérezésnek a tarthatatlanságát.
- A felszólalók közül többen is ilyen nagy kérdéseket tettek fel, pl. azt, hogy egyáltalán szükség van-e arra, hogy bányáskodjunk?
- Hát ebben nem a bányaiipari dolgozók szakszervezete fog dönteni, de a határozott állásfoglalásunk kialakult, amelyet világosan képviselünk társadalmi politikai szervekkel és a kormányzati szervekkel szemben. Importból sokkal drágábbá kerülő ráfordításokat kell figyelembe venni. Tehát a magyar határon kapható szállítási költséggel növelt szén bekerülési árát. Amíg a hazai szénbányászat ezekbe az árakba be tud férni addig gazdaságos. Természetesen van egy-két vállalat, aknaüzem, ahol rendkívüli intézkedéseket kell tenni, hogy egyenként is meg tudjanak

(EM)

felelni ezeknek a kritériumoknak. Ebben kell dönteni. Mert a bányászati nem bírja ki a rövidtávú, ingadozó döntéseket. Hiszen egy bányász az építéstől a teljes kapacitás felfutásig való építési ideje 7-9 év. Tehát ha évente döntünk, hogy kell, nem kell, az részben eláramoltatja a munkaerőt, másrészt pedig gazdaságilag lehetetlen megfelelni az az ilyen rövidtávú döntéseknek.

-

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

Fölmentették BOGNÁR SÁNDOR Ipari miniszterhelyettest. A Minisztertanács BOGNÁR Sándor saját kérésére döntött így. A volt miniszterhelyettes más fontos megbízatást kap.

A változó menetrendről, Bpest és Gárdony között az Árpád sín-autóbuszon tartotta sajtótájékoztatóját a MÁV: Az EM.-t Bánkúti Gábor képviselte. (Ism. 592)

Ehhez mégcsak annyit, hogy az új menetrend a régi áron 100 Ft-ért kapható.

Ismét emelkedik a zsír, ugyanakkor csökken a húsfogyasztás Magyarországon. A főállattenyésztők országos tanácskozásán ma nemcsak erre hívta fel a figyelmet a MÉM szakértője, hanem arra is, hogy aggasztó az első negyedévi országos állatszámlálás végeredménye. 60 ezerrel csökkent a szarvasmarha és 800 ezerrel a sertésállomány. Ezt azért minősítette aggasztónak a minisztérium szakértője, mert a tervek erre az esztendőre az állattenyésztés 2 %-os fejlesztését írják elő.

Bíróági tudósításainkban már sokszor hallhatták MAGDA János nevét. Most ismét róla lesz szó. Benkő Imre tudósít.

- A Szolnok megyei Bíróság dr. SZŰCS Sándor tanácsa helyben hagyta a Szolnoki Városi Bíróság februárban meghozott ítéletét. MAGDA Jánost bűnösnek találták, ezért őt mint többszörösen visszaesőt, halmazati büntetésként 3 év és hat hónapi fegyházra ítélték, és elrendelték a szigorított őrizetet is. Ez egyébként azt jelenti, hogy az alapbüntetés letöltése után még 5 évig nem bocsátható szabadlábra. A bíróság bizonyítottan látta, hogy MAGDA János 1985-ben ittas állapotban előzetes szóváltás után egy konyhakéssel nyakon szúrta élettársát. ---

Összedőlt egy épület Pécs történelmi belvárosában, de szerencsére senki nem sérült meg. - Hangos hír következik Belénessi Csabától.

(EM)

- Kora délután az Anna utcában a Pannónia ÁFÉSZ irodaházának belső udvari fala előbb recsegni-ropogni kezdett, majd megrepedt és percek alatt a szomszédos utca felőli építési területre omolott. A ház e részében tartózkodó 15 ember időben kimentekült, semmi bajuk nem lett. A vezetékek is megsérültek, szivárgott a gáz, a szerelők gyorsan elhárították a veszélyt. A baleset körülményeit vizsgálják. Többek között azt is kutatják, hogy a szomszédos ház lebontása, majd az ott megkezdett építkezést közrejátszott-e abban, hogy az épület elvesztette a stabilitását.

-
Bpesten egy gyermek súlyosan, további 14 pedig könnyebben megsérült egy karambolban. A gyermekeket szállító bérautóbusz ütközött össze a megkülönböztetett jelzéseit használó tűzoltó autóval. A baleset du. a III. kerületben a Szentendrei út és a Monostori utca kereszteződésénél történt. Ugyancsak könnyebben sérült meg egy pedagógus és egy tűzoltó. Valamennyien kórházban vannak, hollétükről a családtagok a bpesti Rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti ügyeletén érdeklődhetnek. Telefonszámok: ---

-
Megfojtott egy 11 éves kislányt egy sorkatona. - KARDOS Aladár 21 éves torma-főveivel lakatos, aki jelenleg sorkatonai szolgálatát tölti, május 5.én csütörtökön este 8 órakor Lentiben a kocsijába csalta Kaszás Anita 11 éves kislányt. A gyermeket Szemenyecsörnyekülterületére vitte azzal a szándékkal, hogy erőszakkal közösül vele. Mivel a kislány védekezett, Kardos megfojtotta. A gyermek holttestét a közeli Terka folyóban találták meg. Kardos Aladárt a katonai helyőrség előzetes letartóztatásba helyezte.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

Veszett kutya harapott meg két embert a Pécs melletti Vasas községben. - Mindketten megkapták a veszettség elleni védőoltást. ---

Ma délelőtt kaptuk a hírt, hogy a Budaörsi hegységben keresnek egy szombaton eltűnt 12 éves kisfiút. - Kegyes Csilla azonnal a helyszínre sietett és a mentőegység vezetőjét Adamko Pétert kérte az EM. mikrofonjához.

- ADAMKO: A budai Rendőrkapitányság értesített minket, 9 órakor kaptuk a riasztást, 10 órakor már összeszedtünk 12 embert a barlangi mentőszolgálatból. Kijöttünk és nekiálltunk szisztematikusan a bánya átfésülésének.

- Itt több bánya is van, ahová bárki bemehet?

- Több bánya van az ország területén sajnos, és itt is, ami nyitva van. Bárki bemehet és elég veszélyes labirintus. Nagyon sok nyomot találtunk a barlangban, hogy mások is eltévedtek. ---

- Ebben az esetben szerencsére nem történt baj, a kisfiú végül is nem itt tűnt el, hanem a városban. De ön szerint azt nem lehet megakadályozni, hogy ilyen helyekre bemenjenek, tehát elzárni a barlangot vagy a volt bányák bejáratát? Nem hívják fel az illetékesek figyelmét ilyesmire?

- Számtalan barlang volt, ami természetvédelmi értéket is képvisel, lezártuk, de állandóan feltörik. Van ahol teherautóval rántják ki tokostul. Elég tetemes költség egy ilyen barlangot lezárni. ---

- Az is elég tetemes költség szerintem, ahogy magukat ma riasztották, végigfutották a bányajáratokat, feleslegesen.

- Ezt előre nem tudtuk, hogy feleslegesen. Néha megkapjuk a riasztást. Ezt nekünk senki nem fizeti meg, de nem is igénylünk fizetséget.

- Nem tartoznak semmilyen szervezethez?

- De tartozunk, a Magyar Természetbarát Szövetséghez, de az olyan szegény mint a templom egere. Mi magunk szedjük össze a felszerelést, ami nem kis pénz. Egy hordágyunk nincs. Úgy fabrikáltuk össze. Ha egy komolyabb baleset lenne, akkor persze mindig kerülne pénz, pedig a tudásunk az megfelel a nemzetközi színvonalnak, de hát a templom egerének vagyunk a testvére!

(EM)

Már tart a Magyarország - Dánia labdarugó mérkőzés második félideje. A hazai kaput Mészáros Ferenc védi. (rövid beszélgetés a kapussal)

-

Időjárásjelentés:

Csökken a felhőzet többórás napsütés várható. Erősebb gomolyfelhő képződés legfeljebb dél-nyugaton valószínű. Az északkeleti szél időnként megélénkül. Az éjszakai hőmérséklet 2-7 fok között alakul. Északkeleten helyenként talajmenti fagy várható. A holnapi csúcshőmérséklet 20 fok körül valószínű. Bpsten általában kevés lesz a felhő, mérséklet marad a szél. A hőmérséklet hajnalban 5, kora du. pedig 21 fok körül várható.

-

Az imént hallottuk, hogy kellemes az időjárás a Népstadionban. ---
A fél időben 1 : 0-ra vezettünk. - második félidő állása 15 perc-
ben 1:1. (helyszini közvetítés-részlet) ---

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

Honvéd Hungaro-Kupa nemzetközi öttusa verseny:

A szovjet aválogatott tagja Jagorasvili nyerte az úszást. ---
A mieink úgy látszik Merevre bízták magukat. Tegnap elmaradtak az általában megszokott úszóidő-szinttől. A vívásban brillírozó Fábián pld. 3 perc 26 - 62-t ért el. --- Egyéni összetettben Fábián megőrizte vezető helyét 2280 pontja van. Második helyen Martinek áll 2264-gyel, harmadik a Honvéd versenyzője Tóth Levente 2242 ponttal. --- Összetett csapatban 95 pont a magyar A-válogatott előnye az üldöző szovjet trio előtt. ---

-

Főbb hírek egy-egy mondatban: ---

Az EM véget ért. A műsort Király Edit szerkesztette, köszönöm a figyelmüket.

- o -

ESTI MAGAZIN MELLÉKLET

19.15 h

Gondolatok a közgyűlés után. - Beszélgetés a MTA vezetőjével.
A riporter Eke Károly.

(Az anyag holnap feldolgozásra kerül)

- o -

PETŐFI ADÓ

HÍREK

21.00 h

A jövő pénteken összeülő országos pártértekezlet a párt feladatairól, a politikai intézményrendszer fejlesztéséről, továbbá személyi javaslatokról tárgyal majd. A többi között ezt tartalmazza KB mai üléséről kiadott közlemény. A testület a korábbi vita tapasztalatait hasznosítva jóváhagyta a pártértekezlet elé kerülő állásfoglalás tervezetét. - Szükségesnek tartják a párt vezető testületeinek megújítását. Ezért javasolják a tanácskozás küldötteinek, hogy válasszák újjá a KB-ot és a Központi Ellenőrző Bizottságot. A testület elfogadta a PB javaslatát a gazdasági, társasági törvény irányelveiről. Eszerint megfelelő keretek között Magyarországon létjogosultsága van a vegyes tulajdoni formának, és a magánvállalkozásoknak. A KB tudomásul vette, hogy a kormány a társasági törvény javaslatát az országgyűlés őszi ülészaka elé terjeszti.

-

Ismétlések ---

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍRVILÁG

22.00 h

A KB mai üléséről a testület titkára BERE CZ János beszélt Bálint Attilának.

- (tudósító) Célegyenesben vannak az országos pártértekezlet előkészületei, a gazdaság pedig egyre inkábbkikényszerítve a gazdasági társaságokról szóló törvényt és ezzel már el is mondtam a KB-i ülés két témáját. Kezdjük talán a pártértekezlet előkészületeivel márcsak azért is, elég színes, elég élénk, szélsőségektől sem mentes vita után ült össze ma KB.

- (BERECZ) A KB két napirendet javasolt az országos pártértekezletnek, az egyik az állásfoglalás a párt feladatairól, a politikai intézményrendszer fejlesztéséről, második pedig személyi kérdések. Az első napirendnél rendkívül fontos, hogy az állásfoglalás-tervezetet milyen minőségben juttatjuk el a megválasztott küldöttekhez. A párttagság mintegy egyharmada szólott hozzá, a megyei, megyejogú pártbizottsági üléseken a bpesti pártbizottság ülésén összesen 365-en, tehát javaslatból rengeteg állt rendelkezésünkre. Úgy kellett minősíteni, hogy egyrészt melyek azok, amelyek nélkülözhetetlenek az állásfoglalás-tervezetben, melyek azok, amelyek figyelembe veendők, de egy munkaterv-jellegű dokumentumba valók és később foglalkozni kell velük és melyek azok, amelyekre most nincs erőnk, vagy nem szükséges, vagy nem kell megvalósítani. Ebből a szempontból a KB elfogadta a javaslatainkat és én szerintem javult az állásfoglalás-tervez, amit 16-ig mindenképpen eljuttatunk a küldöttekhez.

- Vita volt atekintetben is, hogy mekkora időszak történészeinek(!) tárgyalását vállalja a mostani pártértekezlet.

- (BERECZ) A KB javaslatában az szerepel, hogy most a 13. kongresszus utáni időszak tapasztalatait vegyük figyelembe, ami persze nem választható el egy 10-15 éves periódus, fontosabb tapasztalataink vannak. És olyan feladatokat jelöljünk ki, amelyek bár tartalmukban hosszú távra utalnak, de a 14. kongresszusig megvalósítandók. Ugyanakkor javasoljuk a pártértekezletnek, hogy az általa megválasztott KB(küldjünk) egy olyan munkabizottságot, amely hosszabb távon, tehát ezt a 10-15 évet tudományos alapossággal elemez. Itt visszaüzentünk egy kicsit a Tudományos Akadémiának,

(hírvilág)

hogy ne tőlünk rendelje meg a tudományos elemzését az elmúlt 10-15 évnek, nekünk a politikai elemzés a hivatásunk, feladatunk és a tudomány járuljon hozzá ennek az időszaknak egy alaposabb elemzéséhez és vizsgálják meg, hogy az 1975-ben elfogadott pártprogram-nyilatkozat mennyiben állja meg a helyét és milyen javaslattal lehet a 14. kongresszus elé állni majd, egy hosszabb távú tapasztalatok összegzésével egy hosszabb távú programmal.

- Személyi ügyek, felelősségi és egyéb kérdések, megintcsak a vitából meríthetnék sokféle álláspontot, nézőpontot.
- (BERECZ) Az utóbbi időben már többször szó esett arról, hogy a pártértekezletnek fontos személyi döntéseket is kell hozni. A KB ülésén az előadói beszédben foglalkoztunk azzal, hogy a testületi felelősségben természetesen funkciónak és munkahelynek megfelelően különböző súllyal rendelkezünk a felelősségről. Egyet viszont visszautasítunk: a bűnbak keresést. Ugyanis fel lehet áldozni két-három embert, megnevezni, hogy ő a hibás, de ez így nem igaz, mert ennél szélesebb körű a felelősség. Viszont a KB úgy döntött, hogy meg kell újítani a párt vezető szerveit. A KB és a Központi Ellenőrző Bizottság ennek elősegítése céljából javasolja, hogy párt országos értekezlete ezt a két testületet válassza újjá.
- Ebben persze az is benne foglaltatik, hogy a KB végrehajtó szerveit is újjáválasztják. Tehát a PB-ot és a titkárságot.
- (BERECZ): Természetesen. A mostani PB és a mostani titkárság a mostani KB által választott szerv. Hogy ha a pártértekezlet újjáválasztja, ha netalántán teljes egészében újjáválasztaná - ami nem feltételezhető - akkor is újra kellene választani a PB-ot és a titkárságot, mert új szervekről van szó, és új végrehajtó szervekre van szükség.
- Ez a pártértekezlet ezek szerint a KB-ba is azt delegál, akit helyesnek lát.

BERECZ: Természetesen. Válogatunk az eddigiekből, kik hogy maradjanak benn, milyen irányba újítsunk, fiatalítsunk, tehát a legfontosabb szempontokat érvényesítse.

(hírvilág)

- Beszéljünk a második témáról is, a gazdasági társaságokról szóló törvény előkészületeiről, ill. az irányelvek megtárgyalásáról. Márcsak azért is, mert ha jól emlékszem, a kibontakozási programban már volt egy utalás erre.....szüksége van a magyar gazdaságnak. Aztán most néhány nappal ezelőtt a NÉPSZABADSÁG Fórumban elhangzott a részvény.....kifejezés, ön is találkozott ezzel?

- (BERECZ): A szocializmus sokféle jelzöt kap, mert én emlékszem még a fridzsider-szocializmusra, aztán a gúlyás-kommunizmusra.....Sőt van aki azt mondta, hogy magunk elé kéne tűni a működő szocializmus elérését, aztán volt egy időszak, amikor a fejlett szocializmusról sőt még olyan kifejezést is ismerek, hogy érett-szocializmus. A szocializmust kellene csinálnunk jelzőként.....Na most ennek egy kifejezése, hogy a rendelkezésünkre álló vagy.....vagy más érték formáiban jelent meg tulajdonként, szocialista állami, szövetkezeti tulajdon, vagypedig magántulajdon, vagy pedig külföldről bevonható tőke formájában, hogy ez a tulajdon minél jobban működjön. Ennek a társasági törvénynek, ami ősszel kerül a parlament elé - tehát addig még sokat fogunk erről beszélni, nem is tudnánk kimeríteni - az a lényege, hogy ez a sokféle érték, ami tulajdon formákban rendelkezésünkre áll ne sántítson, ne nyöszörögjön, működjön úgy, hogy értéket termel, és az értékteremtés ennek a nemzetnek a hasznára válik akkor is, ha közösségi tulajdonról, akkor is, ha egyénivan szó.

- A gazdaság kikényszerítette lépéselőny mindenképpen szükségessé teszi az ideológiában is a váltást. Tehát akkor, amikor meg kell magyaráznunk, hogy milyenek is a szocialista tulajdonviszonyok, önnek is mást kell mondania, meg nekem is mint eddig.

- BERECZ: Nem teljesen kell mást mondanom. Én először is azt mondom, hogy nem kell minden konkrét intézkedésre ideológiai pecsétet ütni. Az ideológiának azokkal a fő folyamatokkal kell foglalkozni, értelmezni, amelyek a szocializmus irányába mennek. És ebben lehetnek sőt lehetnek átmeneti jelenségek is. És az átmenet persze lehet néhány évtized is, mert ma már akkora történelmi perspektívában gondolkodunk, nem mondjuk azt, hogy 95oAkkora történelmi perspektívában gondolkodunk, aholk egy átmeneti is elviselhető. A lényeg az, hogy ennek a népnek

(hírvilág)

a hasznára váljon és ugyanakkor a szocializmus értékét megerősítsük. Akkor ebben az esetben én mint ideológus nem kinlódom lelkiismeret-fordulással.

BERECZ Jánost, a KB titkárát hallották.

-

A SZU-ban is rövidesen sorra kerülő országos pártkonferenciáról a demokratizálás szükségességéről beszélt M. Gorbacsov azon a tanácskozáson, amelyet az SZKP rendezett a tömegtájékoztatás, az ideológiai élet képviselői, vezetői számára. Moszkvai tudósítónk Hável József a főtitkár beszédének azt a részletét emeli ki, amelyben a peresztrojka jelenlegi szakaszának feladatait fogalmazta meg.

- A mostani helyzetet nem mindenki kész helyesen értékelni, és ez érvényes lent is és fent is. Egyesek egész egyszerűen elvesztették a fejüket, pánikba estek. Ugyanakkor Gorbacsov állást foglalt az ellen, hogy akikben kétely merül fel, azt a peresztrojka ellenszelének, sőt ellenségének minősítsék, mint ahogyan ezt a sajtó megtette. Utalt a humanizmusra, a bizalomra, a mások iránti tiszteletre, de arra is, hogy ez nem jelenti - mintha az összeegyeztetlenséget össze akarnánk egyeztetni. Állást foglalva a szocialista társadalom lenini koncepciója mellett hangsúlyozta, hogy meg kell szabadulni az úgynevezett minimum-szocializmustól. Vagyis a szocializmus olyan válfajától, amely az anyagi javak minimumát az igazságosság minimumát és a demokrácia minimumát nyújtja. Meg kell szabadítani a szocializmust mindentől, ami a személyi kultusz időszakában álszocialista, torz volt, meg kell szabadítani a parancsolásos rendszertől, a pangástól, vissza kell térni a szocializmus lenini értelméhez és ebben felbecsülhetetlen szerepe van a tömegtájékoztatásnak. - húzta alá Gorbacsov.

-

A MTA a jövőben hathatósabban akar résztvenni a kormány döntéseinek előkészítésében. A többi között erről beszélt az Akadémia elnöke, BEREND T. Iván az idei közgyűlés második zárónapján. Véleményét osztották a felszólalók is. Egyikük szerint helytelen, hogy az

hírvilág)

Akadémia az elmúlt években az ország sorsát érintő sorskérdésben nem nyilvánított véleményt. És ez is hozzájárult a szellemi munka leértékelődéséhez. Ugyanakkor gondot okoz az is, hogy egyre csökken a kutatásra fordítható összeg és ha ez így megy tovább, akkor hazánk elveszítheti szellemi kapacitásának egy részét. A fiatal tudósok inkább külföldre mennek, mert nem látnak garanciát arra, hogy ez változni fog. Ezzel összefüggésben a közgyűlés vitájának összefoglalásakor az Akadémia főtitkára Láng István azt mondta, a jövőben is szorgalmazni fogják a tudomány és az oktatás nagyobb anyagi támogatását. Szükség van ugyanakkor arra, hogy a jelenlegi szűkös pénzek felhasználására kiírt pályázatokat az ediginél nagyobb nyilvánossággal bírálják el.

-

Franciaországban ma este lezárult a fúrcsa, két éves intermezzó, amit politikai társbérletnek neveztek. Szocialista párti elnök mellett most már szocialistapárti a miniszterelnök is. (Ism.612)

-

Gdanskban véget ért a sztrájk. - jelentette röviddel ezelőtt László József.

- A lengyelországi Gdanskban este 8 órakor elhagyták a Lenin Hajógyár területét a sztrájkolók és ezzel véget ért az egy hete tartó munkabeszüntetés. - közölte a PAP. A sztrájkot az ügyészség törvénytelennek nyilvánította, ugyanakkor a hétvégi közleményekben biztosították a sztrájkolókat, akiknek a létszáma a kezdeti többezerről egyre csökkent és az utolsó hírek szerint 400 körül alakult, hogy a munkabeszüntetésben való részvétel miatt senkinek nem lesz bántódása. Még a múlt csütörtökön leállították a Hajógyárat, amelynek a további sorsáról az ipari miniszter, pontosabban a kormány dönt, ugyanis összesen mintegy 30 milliárd zlotys vagyis 4 milliárd ft-os tartozása és adóhátraléka van, miközben a termelés csökkent. Arról egyelőre nem közöltek részleteket, hogy a sztrájk, amelyet az egykori Szolidaritás vezetői irányítottak, pontosan milyen körülmények között és milyen feltételekkel ért véget.

-

(hírvilág)

Genfben tartózkodik már Sevardnadze szovjet külügyminiszter aki holnap és csütörtökön amerikai kollegájával folytatja Gorbacsov és Reagan május végi moszkvai tárgyalásainak előkészítését. A TASZSZ diplomáciai tudósítója kommentárt fűz a külügyminiszteri találkozóhoz. Ismét moszkvai tudósítónkké a szó. (Ism. 614)

-

Az izraeli külügyminiszter két szovjet szakértővel folytatott megbeszélést Madridban. - A találkozó munkaebéd keretében zajlott le. (Ism. 615)

A most hallott hír is arra utal, hogy holnap nyílik meg Madridban a szocialista internacionale tanácsának ülése. Ismét reflektorfénybe kerül tehát ez a szervezet. Hogyan fogalmazná meg Szalay Zsolt a választ arra a kérdésre, hogy milyen szerepet is játszik ma a világban a szocialista internacionale. ---

-

A horvát képviselőház határozatban kötelezte a jugoszláv parlament horvát képviselő csoportját, hogy a törvényhozás szombaton kezdődő ülésén vessék fel a bizalmi kérdést a szövetségi kormánnyal szemben. (Lásd: 616)

Jurij Ljunimov néhány napja ismét Moszkvában tartózkodik. - A Taganka színház volt főrendezője, akit négy éve fosztottak meg szovjet állampolgárságától a színház mostani főrendezőjének Ny. Gubenkonak meghívására utazott haza. A Tagankan ugyanis holnapután felujítják a Vlagyimir Vukovszkij c. darabot, ami a legendás moszkvai színház egykori vezetőszenészenek állít emléket és még Ljubimov moszkvai működésének idején állították színpadra. Akkor azonban csaknéhány előadást élt meg. A hírek szerint Ljubimov erre az előadásra érkezett Moszkvába, kifejezetten magánemberként.

-

Van két hazai bűnügyi hírünk is. --- (MAGDA János ügye - Lásd: 619 11 éves kislányt fojtott meg egy sorkatona - Lásd: 620) ---

-

Sport: 2:2-es döntetlent ért el labdarugó válogatottunk a dán válogatott ellen.

- o -